

Асистент
Тесс Геррітсен

Джейн Ріццолі та Мора Айлс #2

Минув рік з того дня, як детектив Джейн Ріццолі відправила за грати серійного вбивцю Воррена Гойта на прізвисько Хірург. Тоді вона дивом урятувалася від його скальпеля. І от на вулицях міста з'явився новий убивця. Він так само, як і Гойт, залишає на місці злочину акуратно складену нічну сорочку. Джейн здогадується, що в Хірурга з'явився асистент. А незабаром приходить звістка: Гойт втік із в'язниці. Злочинці об'єдналися. Детектив розуміє, що наступною жертвою має стати вона...

Тесс Геррітсен

Асистент

Обережно! Ненормативна лексика!

* * *

Присвячується Терріні і Майку

Подяка

Коли я писала цю книжку, мене підбадьорювала чудова команда, допомагаючи порадами й надаючи емоційну підтримку, без якої я не змогла б рухатися далі. Я дуже-дуже дякую моему агенту, подрузі й зорі-провідниці Мег Ралі, а також Джейн Беркі, Дону Клірі й чудовим людям в агенції Джейн Ротросен. Я також багато чим завдячую своїй прекрасній редакторці Лінді Мерроу. Дякую Джині Сентрелло за її непохитний ентузіазм, Луісові Мендесу за те, що тримав мене в курсі, Джиллі Гейлпарн та Марі Кулмен за підтримку в темні, похмурі дні після 11 вересня, а також за те, що безпечно провели додому. Дякую також Пітерові Марсу за інформацію про бостонську поліцію і Селіні Волкер, моему чирлідеру по той бік Атлантики.

І нарешті, моему чоловікові, Джейкобу, який знає, як важко жити з письменницею, – але все одно залишається поруч.

Пролог

«Сьогодні я бачив смерть.

Це сталося зненацька, і я досі в захваті від того, що вся ця вистава відбулася просто в мене перед очима. У нашому житті значна частина того, що вважається захопливим, стається неочікувано, і ми маємо розвинути вміння смакувати видовища тоді, коли нам випадає їх побачити, і насолоджуватися маленькими трепетними приємностями, такими рідкісними посеред монотонного плину часу. А тут, у цьому оточеному стінами світі, де люди – просто номери, які відрізняються не іменами і не Богом даними талантами, а описом їхніх переступів, мої дні й справді спливають монотонно. Ми всі однаково вдягнені, їмо однакові страви, читаємо одні й ті самі пошарпані книжки, які розвозять на одному й тому самому візку. Дні схожі між собою. Аж раптом приголомшливий випадок нагадує, що життя здатне на круті повороти.

Отже, це сталося сьогодні, другого серпня. Цей чудовий спекотний день – саме такі я люблю – розкривається у всій своїй зрілій сонячній красі. Інші тиняються навколо, як напівсонна худоба, і стікають потом, а я стою посеред подвір'я для прогулянок, підставивши обличчя сонцю, і впиваю тепло, наче ящірка. У мене заплющені очі, тому я не бачу полиску леза. Не бачу, як чоловік, похитнувшись, падає на спину. Проте я чую рокотання збуджених голосів і розплющую очі.

У кутку подвір'я лежить чоловік, стікаючи кров'ю. Усі відходять і ховаються під своїми звичними байдужими масками "нічого не бачу, нічого не чую".

До чоловіка підходжу лише я.

На мить завмираю, стоячи над ним. У нього розплющені очі, погляд іще свідомий. На тлі світлого яскравого неба я маю здаватися йому чорним силуетом. Це юнак із білявим волоссям, борідка ледь пробивається. З його розкритого рота виринають пухирі рожевої піни. По грудях розповзається червона пляма.

Я опускаюся навколiшки біля нього, розриваю його сорочку й оголюю рану в лівій частині грудей. Лезо пройшло якраз між ребрами і явно зачепило одну з легень, а може, ще й перикард. Рана смертельна, і він це знає. Намагається сфокусувати погляд. Ворушить губами, силкується говорити, але нічого не чути. Він хоче, щоб я нахилився нижче. Можливо, ідеться про якусь передсмертну сповідь, але мені анітрохи не цікаво.

Натомість я зосереджуюся на його рані. На крові.

Із кров'ю мене пов'язують давні стосунки. Я знаю її добре, аж до найменших елементів. Скільки пробірок пройшло крізь мої руки? Скільки відтінків червоного вміли розрізнати мої зачаровані очі? У центрифuzі я розділяв

кров на два кольори: червону густу плазму і сироватку солом'яного кольору. Я знаю шовковисті переливи крові. Я бачив, як вона атласною стрічкою розмотується навколо свіжого розрізу.

Кров лине з грудей юнака, як свята вода. Я притискаю руку до рани, щоб змастити шкіру цією теплою рідиною. Кров огортає мої пальці, як пурпурова рукавичка. Той чоловік думає, що я намагаюся йому допомогти, і в його очах зблискує вдячність. За своє коротке життя він, напевно, бачив мало милосердя. А тепер йому здаюся милосердним я – оце так іронія.

Позаду човгають черевики й лунає команда:

– Назад! Усім відійти!

Хтось хапає мене за комір сорочки і рвучко зводить на ноги. Мене відтягують геть від чоловіка, який конає. У повітрі здіймається пилюка. Під нескінченні крики й лайку нас зганяють у куток подвір'я. Знаряддя вбивства, саморобний ніж, валяється на землі. Охоронці вимагають відповідей, але ніхто нічого не бачив.

Як завжди.

У цьому хаосі я стою трохи осторонь від інших в'язнів – вони мене остерігаються. Здіймаю руку. З неї все ще краплями стікає кров мертвого чоловіка, виділяючи в повітря свій незрівнянний металевий аромат. Я за самим лише запахом міг би сказати, що це молода кров, яку вицідили з молодого плоті. Інші в'язні витріщаються на мене й відходять ще далі. Вони знають, що я інший. Завжди це відчували. Ці чоловіки, такі жорстокі, остерігаються мене, бо розуміють, хто я – і що я таке. Вдивляюся в їхні обличчя, шукаючи свого брата по крові. Родича. Я його не бачу – навіть тут, у цьому домі потвор.

Але він існує. Я це знаю. З нашого племені не лише я ходжу по цій землі.

Десь є хтось іще. І він чекає на мене».

1

Уже почали роїтися мухи. Дрібні шматочки плоті, які спеклися, пролежавши чотири години на гарячому асфальті на півдні Бостона, виділяли щось на кшталт хімічного оголошення «Обід готовий!». Повітря аж гуло від мух. Останки тулуба прикрили, але пожирачі мертвої плоті мали чим побенкетувати. Вулиця в радіусі тридцяти футів була всіяна шматками сірої субстанції та якимись частками, що їх годі було ідентифікувати. Фрагмент черепа долетів аж до підвіконня другого поверху й упав у ящик із квітами. Клапти мертвої плоті приліпилися до припаркованих автомобілів.

Детектив Джейн Ріццолі ніколи не скаржилася на шлунок, але навіть їй довелося зупинитись, заплющивши очі й стиснувши кулаки, картаючи себе за цей момент слабкості. «Тільки не знепритомній. Тільки не знепритомній».

Вона була єдина жінка-детектив у відділі вбивств департаменту поліції Бостона і знала, що на неї завжди спрямоване безжальне світло прожекторів. Усі помічали кожну її помилку й перемогу. Її напарник Баррі Фрост уже привселюдно осоромився, повернувши свій сніданок, і тепер сидів в автомобілі під кондиціонером, склавшись навпіл і чекаючи, доки нутрощі заспокояться. Собі Ріццолі не могла дозволити слабкості. З усіх присутніх правоохоронців саме вона була найпомітніша. По той бік стрічки, яка огорожувала місце трагедії, стояли люди. Вони уважно дивилися на неї, ловлячи кожну деталь її зовнішності, кожен рух. Ріццолі знала, що з вигляду ніхто їй не дасть тридцяти чотирьох років, тому свідомо намагалася триматися владно. Свій невеликий зріст вона компенсувала прямим поглядом і широко розправленими плечима. Кожне місце злочину вона вмila підкорити собі, нехай навіть грубою силою. Однак від цієї спеки її рішучість і витримка танули. Сьогодні вона, як завжди, вдягнула піджак і штани. А тепер піджак довелося зняти, блузка зім'ялася. Від вологого повітря акуратно зачесане волосся розсипалося неслухняними кучерями. Зусібіч на неї напосідали запахи, мухи і палючі промені сонця. Вона просто не могла зосередитися. А всі ці очі дивилися на неї.

Її увагу привернула голосна розмова. Чоловік у сорочці й краватці лаявся й намагався прорватися повз патрульного.

– Слухайте, мені на ділову зустріч треба! Я і так уже на цілу годину спізнюся, а ви почепили цю стрічку навколо мого авто і кажете, що поїхати ним я не зможу! Чорт забирай, це мое авто!

– Сер, ми на місці злочину.

– Це був нещасний випадок!

– Ми цього ще не встановили.

– А вам цілий день потрібен, щоб це второпати? Нас би послушали! Усі навколо чули, що сталося!

Ріццолі підійшла до чоловіка. Його обличчя вилискувало від поту. Зараз, об одинадцятій тридцять, сонце стояло майже в зеніті й свердлило землю, як погляд недоброго ока.

– Сер, що саме ви чули? – запитала вона.

– Те саме, що й усі інші, – фиркнув він.

– Гучний удар?

– Ну, так. Десь о сьомій тридцять. Я саме з ванної виходив. Дивлюся у вікно – а він тут, на тротуарі. Це небезпечний поворот, ви ж бачите. Усякі придурки, які ледве вміють за кермом сидіти, вилітають з-за рогу, як кажани з печери. Мабуть, його збила вантажівка.

– Ви бачили вантажівку?

– Ні.

- Чули, як вона проїхала?

- Ні.

- І легкової машини ви не бачили?

- Легкова машина чи вантажівка, яка різниця? - Він знизав плечима. - Усе одно його збили і втекли.

Одна й та сама історія вже разів шість траплялася в цій частині міста: десь між сьомою тридцять і дев'ятою тридцять уранці на вулиці лунав гучний удар. Люди не бачили, що сталося, лише чули звук падіння і знаходили тіло. Ріццолі вже припустила, що хтось міг викинутися з вікна, - і відкинула цю гіпотезу. Будинки тут були двоповерхові. Падіння із цієї висоти не могло б так понівечити тіло. Розірвати його на шматки могло вибухом, але жодної його ознаки Ріццолі не бачила.

- То я можу забрати свою машину? - запитав чоловік. - У мене зелений «форд».

- Отой, зі шматками мозку на багажнику?

- Ага.

- А ви як думаєте? - огризнулася вона й відійшла, щоб поговорити з медекспертом.

Він сидів навпочіпки посеред дороги, вивчаючи плями на асфальті.

- Мудакуваті тут люди, - сказала Ріццолі. - На загиблого всім начхати. І ніхто його не знає.

Ешфорд Тірні і далі дивився на асфальт. Між нечисленних жмутків сивого волосся виднілася лискуча від поту шкіра скальпа. Ешфорд Тірні сьогодні здавався Ріццолі старішим і втомленим, ніж будь-коли. Намагаючись підвестися, він простягнув руку, жестом благаючи про допомогу. Взявши його за руку, вона відчула, як важко його натомленим кісткам і артритним суглобам. Цей старий джентльмен-південець із Джорджії так і не звик до бостонської безцеремонної прямолінійності Ріццолі, а вона, у свою чергу, так і не звикла до його педантичності. Лише рештки людських тіл на столі для аутопсії об'єднували доктора Тірні з Ріццолі. Але зараз, допомагаючи йому звестися на ноги, вона засмутилася, відчуючи, як він підупав на здоров'ї. Їй пригадався власний дідусь. Він з усіх онуків любив її найбільше. Можливо, бачив у ній, такій гордій і впертій, себе. Вона допомагала йому підвестися з глибокого крісла, і його скалічена інсультом рука чіплялася за неї, мов пазуриста лапа. Навіть таких жорстких людей, як Альдо Ріццолі, роки перемелювали й нівечили їхні кістки й кінцівки. Вона бачила, як безжально обійшовся час із доктором Тірні, який за цієї спеки ледве тримався на ногах. Вийнявши хусточку, він промокнув чоло.

- Феноменальна справа - якраз на завершення моєї кар'єри, - сказав він. - То як, детективе, прийдете на прощальну вечірку?

- Е-е-е... На яку вечірку?

- Ту, яку ви готуєте для мене як такий собі сюрприз.
- Так, прийду, - зізналася Ріццолі.
- Ха! Від вас завжди можна дістати чітку відповідь. Наступного тижня?
- Ні, за два тижні. І я нічого вам не казала, гаразд?
- Насправді я радий, що ви сказали. - Він подивився собі під ноги. - Я не надто люблю сюрпризи.
- То що тут у нас, доку? Його збили і втекли?
- Здається, отут він упав на асфальт.

Ріццолі подивилися на велику пляму крові. Потім на вкрите простирадлом тіло, яке лежало за доброю дюжину метрів далі, на тротуарі.

- Кажете, він упав тут, а потім перелетів аж туди? - перепитала Ріццолі.
- Схоже на те.
- Здається, то була дуже велика вантажівка...
- Ідеться не про вантажівку, - загадково промовив доктор Тірні.

Він пішов вулицею, уважно дивлячись під ноги.

Ріццолі рушила за ним, відганяючи зграї мух. Тірні зупинився футів за тридцять і показав на шмат якоїсь сіруватої субстанції на узбіччі.

- Мозок, - пояснив він.
 - То його не вантажівкою переїхало?
 - Ні. І не легковим автомобілем.
 - Але в цього чувака сліди від шин на сорочці.
- Тірні підвів голову, уважно роздивляючись вулицю, тротуари, будівлі.
- Ви нічого цікавого не помітили на місці злочину, детективе?
 - Крім трупа, якому геть мозок вибило?
 - Погляньте на місце, де він упав, - Тірні махнув рукою на ділянку, над якою нещодавно сидів навпочіпки. - Бачите, як розлетілися фрагменти тіла?
 - Так. У всіх напрямках. А ця точка - центр кола.
 - Саме так.

- На вулиці жвавий рух, - сказала Ріццолі. - Машини вилітають з-за рогу на повній швидкості. Крім того, на сорочці в жертви сліди від шин.

- Погляньмо на ці сліди ще раз.

Коли вони знову підійшли до тіла, до них приєднався Баррі Фрост, блідий і трохи зніяковілий.

- Господи, Боже мій, - простогнав він.

- Ви як? - запитала Ріццолі.

- Може, у мене гастроентерит чи щось таке?

- Чи щось таке, - відповіла вона.

Їй завжди подобався Фрост, веселий і життєлюбний, тож дуже сумно було бачити його приниження. Вона поплескала його по плечу й підбадьорила материнською усмішкою. Фроста хотілося опікати - навіть таким жінкам, як Ріццолі, дуже далеким від материнських інстинктів.

- Наступного разу візьму вам паперовий пакет, - сказала вона.

- Знаєте, я справді думаю, що в мене якийсь розлад шлунка... - пробурмотів він, плентаючись позаду.

Вони підійшли до тіла. Доктор Тірні щось пробурчав, опускаючись навпочіпки - його кінцівки відчайдушно опиралися цьому насиллю. Він підняв одноразове простирадло. Фрост пополотнів і на крок відступив. Ріццолі примусила себе стояти на місці.

Тулуб розірвало на дві частини приблизно по лінії пупка. Верхня, вдягнена в бежеву бавовняну сорочку, простягнулася із заходу на схід. Нижня, у блакитних джинсах, лежала перпендикулярно до неї. Ці дві половини з'єднувалися лише кількома смужками шкіри і м'язів. Внутрішні органи вивалилися й лежали навколо безформним місивом. Череп ззаду було розбито, і мозок вилився.

- Молодий чоловік, вага тіла нормальна. Можливо, латиноамериканського або середземноморського походження, - сказав Тірні. - Грудний відділ хребта, ребра, ключиця і кістки черепа свідчать про явні ознаки переломів.

- І це не тому, що він потрапив під вантажівку? - запитала Ріццолі.

- Безумовно, вантажівка могла завдати таких серйозних травм, - відповів доктор Тірні, кидаючи їй виклик поглядом своїх блідо-блакитних очей. - Але чи хтось бачив або чув, як проїжджає машина?

- На жаль, ні, - визнала вона.

Фрост нарешті здобувся на кілька слів:

- Знаєте, мені здається, що на сорочці в нього не сліди від шин.

Ріццолі уважно подивилася на чорні смуги на грудях сорочки загиблого. Вдягнутою в латексну рукавичку рукою вона торкнулася однієї зі смуг, а потім, обмірковуючи нову інформацію, глянула на свій палець, який забарвився чорним.

- Ваша правда, - сказала вона. - Це не сліди від шин, а мастило.

Вона підвела голову й подивилася на дорогу. Там мали бути криваві сліди від шин. Уламки скла чи пластику від такого сильного зіткнення машини з людським тілом.

Деякий час усі трое мовчали. Вони просто перезирнулися, коли раптом спало на гадку єдино можливе пояснення. І, немовби на підтвердження цієї гіпотези, у небі загудів літак. Ріццолі примружилась і побачила, як над головою пролітає «Боїнг-747», знижуючись перед заходом на посадку в міжнародному аеропорту Логан.

- Господи, - мовив Фрост, затуляючи очі від сонця. - Яка висота! Будь ласка, скажіть, що він упав на землю вже мертвим.

- Це дуже ймовірно, - відповів Тірні. - Гадаю, він упав, коли літак пішов на посадку. Якщо припустити, що це був міжнародний рейс...

- Ну, так, - сказала Ріццолі. - Скільки нелегалів намагається вирватися зі своїх країн? - Вона подивилася на оливково-смагляву шкіру мертвого чоловіка. - Отже, він летів, скажімо, з Південної Америки...

- На висоті щонайменше тридцять тисяч футів, - додав Тірні. - Ніші для шасі не герметизуються. Швидка декомпресія. Переохолодження. Навіть посеред літа на таких висотах температура дуже низька. Декілька годин у таких умовах - і він втратив свідомість від гіпотермії та браку кисню. А може, його перемолотило ще на зльоті, коли прибирали колеса шасі, й під час польоту він сконав.

Лекцію перервав сигнал пейджера Ріццолі - а це неодмінно мало перетворитися на лекцію: доктор Тірні лише починав. Ріццолі глянула на номер, але не впізнала його. Код міста Ньютон... Вона дістала телефон і набрала номер.

- Детектив Корсак слухає, - відповів чоловічий голос.

- Ріццолі. Ви надсилали мені повідомлення на пейджер?

- Ви з мобільного телефонуєте?

- Так.

- А могли б перейти на стаціонарний телефон?

- Ні. Зараз - ні.

Вона не знала, хто такий цей детектив Корсак, і хотіла якомога швидше закінчити розмову.

- Не хочете сказати мені, про що йдеться?

Він мовчав. Ріццолі чула голоси і тріскотіння рацій.

- Я зараз у Ньютоні на місці злочину, - сказав він. - Гадаю, ви маєте приїхати й подивитися.

- Ви просите допомоги в бостонської поліції? Можу направити вас до колег з мого відділку.

- Я намагався зв'язатися з детективом Муром, але мені сказали, що він у відпустці. Тому телефоную вам.

Він знову замовк, а тоді додав, тихо і багатозначно:

- Ідеться про справу, яку ви з Муром вели минулого літа. Ви знаєте, про що я.

Ріццолі мовчала, чудово знаючи, про що він. Та справа ще не відпустила її. Спогади виривалися на поверхню в кошмарах.

- Далі, - тихо сказала вона.

- Адресу запишете?

Ріццолі дістала блокнот.

За мить вона знову повернулася до доктора Тірні.

- Я бачив схожі травми в людей, у яких не розкрився парашут. Під час падіння з великої висоти тіло досягає граничної швидкості приблизно двісті футів на секунду. Цього достатньо, щоб отак його розірвати.

- З біса висока ціна за вхідний квиток до цієї країни, - сказав Фрост.

Над ними заревіли двигуни ще одного джета.[1 - Від англ. **Jet** - реактивний літак. (Тут і далі прим. пер.)] Його тінь пронеслася по землі, наче орлина.

Ріццолі подивилася в небо. Уявила собі тіло, яке падає, перевертаючись у повітрі. Подумала про тисячу футів холодного повітря, яке свистіло, проносячись повз нього. А тоді повітря потеплішало, бо земля наближалася.

Подивилася на прикриті простирадлом рештки чоловіка, який насмілювався мріяти про новий світ і краще майбутнє.

«Ласкаво просимо до Америки».

У Ньютоні перед місцем злочину виставили чергувати поліцейського-новачка, який не впізнав Ріццолі. Зупинивши її біля поліцейської стрічки, він звернувся до неї різким тоном, який пасував до новенької уніформи. На його бейджі Ріццолі прочитала: «РІДЖ».

- Мем, це місце злочину.

- Я детектив Ріццолі, бостонський департамент поліції. До детектива Корсака.

- Посвідчення, будь ласка.

Вона цього не очікувала, тому довелося полізти до сумочки. У Бостоні абсолютно всі поліцейські чудово знали, хто вона така, а тут - лише за годину їзди від своєї території, у цьому заможному передмісті - вона мала ритися в сумочці. Вона дістала посвідчення й тицьнула його поліцейському перед очі.

Він глянув і зашарівся.

- Мем, даруйте. Розумієте, одна клята репортерка забалакала мене і пробралася всередину якраз кілька хвилин тому. Я просто не міг допустити, щоб таке повторилося.

- Корсак там?

- Так, мем.

Серед припаркованих на вулиці машин вона помітила білий фургон із написом «Штат Массачусетс. Управління судово-медичної експертизи».

- Скільки жертв? - запитала вона.

- Одна, - відповів поліцейський. - Тіло вже мають виносити.

Поліцейський підняв стрічку, щоб Ріццолі могла пройти на подвір'я. Цвірінькали пташки, у повітрі пахло чаполоччю. «Це вже не південний Бостон», - подумала Ріццолі. Тут усе було бездоганно - від акуратно підстрижених живих огорож із самшиту до газонів, таких яскраво-зелених, що аж не вірилося в їхню справжність. Ріццолі зупинилася на викладеній червоною цеглою доріжці й подивилася на дахи у тюдорівському стилі. «Копія британського маєтку», - подумалося їй. Такий будинок у такому передмісті чесний коп не міг би собі дозволити.

- Уже маєте якісь здогадки? - гукнув їй Рідж.

- Чим цей хлопець заробляв на життя?

- Я чув, що він був хірургом.

Хірург... У Ріццолі це слово викликало особливі спогади. Навіть цього спекотного дня воно вкололо їй, ніби крижане вістря. Вона зиркнула на вхідні двері й побачила, що ручку змащено порошком для зняття відбитків пальців. Глибоко вдихнувши, Ріццолі натягнула на черевики бахіли, а на руки - латексні рукавички.

Всередині була дубова підлога і сходи, які піднімалися на карколомну висоту. Крізь кольорове скло вітражного вікна на підлогу ромбами падали різнобарвні промені сонця.

Почулося шурхотіння бахіл – у передпокій ввалився схожий на ведмедя чоловік. Він був одягнений по-діловому, із охайно зав'язаною краваткою, але враження псувалося двома плямами від поту, які розпливалися під пахвами. Під закасаними рукавами ховалися сильні руки, на яких куйовдилися густі чорні волосини.

– Ріццолі? – запитав він.

– Так, це я.

Чоловік підійшов до неї і простягнув руку, але потім опустив, пригадавши, що в рукавичках.

– Вінс Корсак. Вибачте, що в телефонній розмові не зміг розповісти деталей, але тепер скрізь прослушки. Сюди й так уже проповзла репортерка. Сучка.

– Мені казали.

– Слухайте, ви, мабуть, не розумієте, якого біса вас викликали, але я ознайомився з вашими справами за останній рік. Убивства Хірурга. Я подумав, що вам захочеться подивитися.

У неї пересохло в роті.

– Що у вас тут?

– Тіло у вітальні. Доктор Річард Їгер, тридцять шість років, хірург-ортопед. Це його будинок.

Вона подивилася на вітражне вікно.

– Хлопці, тут у вас, у Ньютоні, люксові вбивства.

– Та ні, це все у вас, у Бостоні. Тут такого не повинно траплятися. Тим паче коли йдеться про таку збочену хрін.

Корсак провів її через передпокій до вітальні. Ріццолі одразу засліпило сонце, яке лилося крізь високе, від підлоги до стелі, вікно на другому поверсі. Тут працювало безліч спеціалістів, але кімната все одно здавалася великою і порожньою – білі стіни й лискуча дерев'яна підлога.

І кров. Хоч би скільки місць злочину Ріццолі бачила, перший погляд на кров щоразу вдаряв по нервах. Тут перерізали артерію, і кров фонтаном вдарила в стіну й лишила слід, схожий на хвіст комети, а потім стікала цівками. Кров із тіла доктора Річарда Їгера. Він сидів на підлозі, прихилившись до стіни, зі зв'язаними за спиною руками і витягнутими вперед ногами. Щиколотки було перемотано скотчем. Голова звисала вперед, затуляючи рану, яка стала причиною смертельної втрати крові, але Ріццолі могла і не дивитися на розсічену шию. Ясно було, що рана глибока й проходить крізь

сонну артерію і трахею. Ріццолі добре знала, якими бувають наслідки такої рани, і могла відтворити останні миті за кривавим візерунком на стіні. Із артерії фонтаном виривається кров, наповнюючи легені, жертва хапає повітря через розсічену трахею і захлинається власною кров'ю. На голому торсі чоловіка вже засохли дрібненькі крапельки кривавої мокроти, яку він видихав. Судячи з його м'язів і широких плечей, фізичної сили йому не бракувало – він явно міг би дати відсіч нападнику, але помер у покірливій позі, схиливши голову.

Двое працівників моргу вже зайшли з ношами і стали поряд, приміряючись, як краще посунути тіло, сковане трупним заціпенінням.

– Коли о десятій ранку його оглядала судмедексперт, вона виявила посмертну зміну кольору шкіри, – сказав Корсак. – На її думку, він помер уночі, між дванадцятою і третьою.

– Хто його знайшов?

– Медсестра з його клініки. Коли вранці він не прийшов і не відповів на дзвінки, вона приїхала сюди. Знайшла його приблизно о дев'ятій. А його дружини тут немає.

– Дружини? – перепитала Ріццолі, поглянувши на Корсака.

– Гейл Ігер, тридцять один рік. Зникла.

Ріццолі знову відчула такий само холод, що й перед вхідними дверима.

– Викрадення?

– Я лише сказав, що вона зникла.

Ріццолі подивилася на сильне тіло Річарда Ігера. Не вірилося, що він піддався смерті.

– Розкажіть мені про цих людей, про їхній шлюб.

– Щасливе подружжя – так усі кажуть.

– Так завжди кажуть.

– У даному разі це схоже на правду. Одружені лише два роки. Цей будинок купили рік тому. Вона – медсестра в його клініці, тому в них однакові коло спілкування і графік роботи.

– Яка близькість.

– Так. Я б звихнувся, якби цілий день повсюди натикався на дружину. Але ці двое, здається, добре ладнали. Минулого місяця він на цілі два тижні взяв відпустку, просто щоб побути з нею вдома після смерті її матері. Як ви гадаєте, скільки може заробити хірург-ортопед за два тижні? П'ятнадцять-двадцять тисяч баксів? Йому дорого обійшлося піклування про неї.

– Отже, вона цього потребувала.

- Усе одно так не кожен вчинив би, - знизав плечима Корсак.

- Отже, ви не бачите причин, з яких вона б захотіла його покинути?

- Жодної. І ще менше причин його прирізати.

Ріццолі глянула на вікна. За деревами й кущами не видно було сусідніх будинків.

- Ви сказали, що він помер між дванадцятю і третьою.

- Ага.

- Сусіди щось чули?

- У будинку зліва нікого немає - мешканці поїхали до Парижа. Нічогенько люди живуть... А сусіди справа міцно спали.

- Він вдерся в будинок?

- Так, крізь кухонне вікно. Комашину сітку зірвано. Далі було використано інструмент для розрізання скла. На квітнику сліди сорок четвертого з половиною розміру. І сліди крові в цій кімнаті - з таким само відбитком підосви.

Корсак дістав хусточку й витер чоло - він належав до тих нещасливих людей, для яких просто не існує достатньо потужних антиперспірантів. За кілька хвилин розмови з Ріццолі плями поту під пахвами збільшилися.

- Покладімо його на простирадло, - сказав один із працівників моргу.

- Голову тримай! У нього ж голова відвалюється!

- О чорт!

Ріццолі й Корсак мовчки дивились, як доктора Їгера боком кладуть на одноразове простирадло. Від трупного заціпеніння тіло залякло під кутом дев'яносто градусів, і люди з моргу тепер сперечалися про те, як у цій недоладній позі класти його на носі.

Раптом Ріццолі помітила на підлозі якийсь білий черепок біля того місця, де сидів Їгер. Вона опустила ся навпочіпки й підняла маленьку скалочку порцеляни.

- Розбита чашка, - сказав Корсак.

- Що?

Біля вбитого знайшли блюдце і чашку. Схоже на те, що вони були в нього на коліні й упали. Ми вже спакували черепки, щоб зняти відбитки пальців. Не запитуйте мене, що воно таке, - додав він, помітивши її здивований погляд, і знизав плечима.

- Щось символічне?

- Ага. Ритуальне чаювання з мерцем.

Ріццолі подивилася на скалочку порцеляни, що лежала в її обтягнутій латексом долоні, намагаючись зрозуміти, що вона означає. В животі в неї скрутився тугий вузол. Страшне відчуття впізнання: перерізане горло, руки й ноги, зв'язані скотчем, проникнення до помешкання вночі через вікно, заскочені зненацька жертви.

І зникла жінка.

- Де спальня? - запитала Ріццолі.

Вона не хотіла її бачити. Боялася її бачити.

- Так, саме спальню я хотів вам показати.

У коридорі, який вів до спальні, на стінах висіли чорно-білі фотографії в рамках. Не усміхнені сімейні портрети, як у багатьох будинках, а приголомшливі фото оголених жінок. Анонімні тіла, адже обличчя були затемнені. Або моделі відвертали голову від камери. Ось жінка обіймає дерево. Гладенька шкіра, притиснута до шорсткої кори. А ось жінка сидить, схилившись уперед, і довге волосся спадає між голими стегнами. Ось вона тягнеться до неба, і від фізичного напруження на шкірі блищить піт. Ріццолі вдивлялася у фото, яке хтось зачепив - тепер воно висіло криво.

- Це все одна й та сама жінка, - сказала вона.

- Це вона.

- Місіс Ігер?

- Збочення, правда?

Вона завважила ніжний колір шкіри Гейл Ігер.

- Мені це аж ніяк не здається збоченням. Красиві фото.

- Ну хоч як, а спальня отам, - і Корсак показав їй на двері.

Ріццолі зупинилася на порозі. У кімнаті стояло величезне двоспальне ліжко. Схоже було, що ковдру різко здерли, розбудивши людей, які тут спали. Ворс на жовтувато-рожевому килимі здивився двома смугами, які вели від ліжка до дверей.

- Схоже на те, що їх витягнули з ліжка.

- Наш злочинець застав їх сонними, - кивнув Корсак. - Упорався з ними якось і зв'язав ім зап'ястя і щиколотки. Тягнув їх по килимі в передпокій, а там уже почалася дерев'яна підлога.

Ріццолі була ошелешена діями вбивці. Вона уявляла собі, що він стояв там, де й вона зараз, і дивився, як спить подружжя. Вікно без фіранки високо

над ліжком давало достатньо світла, щоб розрізнити, хто жінка, а хто чоловік. Він мав спершу напасти на доктора Їгера – логічно було спочатку взяти під контроль чоловіка, а жінку поки що не чіпати. Це Ріццолі могла собі уявити – як він підходить і нападає. Але що далі?

– Навіщо витягувати їх зі спальні? – запитала вона. – Чому не вбити доктора тут, на місці?

– Не знаю. Тут уже все сфотографували, – сказав Корсак, показуючи на спальню. – Можете заходити.

Ріццолі неохоче увійшла до кімнати, оминаючи сліди на килимі, й наблизилася до ліжка. Вона не побачила крові на ковдрі чи простирадлі. На одній з подушок лежала довга білява волосина. «Сторона місис Їгер», – подумала вона. Обернувшись до нічного столика, побачила фотографію подружжя. Так, Гейл Їгер справді була білявка, до того ж гарна, зі світло-блакитними очима і золотим пилом веснянок на засмаглій шкірі. Доктор Їгер обіймав її за плече, випромінюючи силу й упевненість чоловіка, який знає, що його зовнішність справляє враження. М'язистий чоловік. Не з тих, хто помирає в спідньому, зі зв'язаними руками й ногами.

– На стільці, – сказав Корсак.

– Що?

– Подивіться на стілець.

Вона озирнулася й побачила стілець у старовинному стилі, зі спинкою з поперечками. На сидінні лежала обережно складена нічна сорочка. Підійшовши, Ріццолі помітила на кремовому атласі яскраво-червоні краплі.

У неї на потилиці ворухнулося волосся, і декілька секунд вона не могла дихати.

Простягнула руку й підняла один із кутиків нічної сорочки. Під складкою теж була кров.

– Ми не знаємо, чия це кров, доктора Їгера чи його дружини, – сказав Корсак.

– Коли він склав сорочку, на ній уже була кров.

– Але більше ніде в кімнаті крові немає. Це означає, що сорочку запламували деінде. А потім він приніс її сюди, до спальні. Акуратно склав і лишив на цьому стільці як прощальний подаруночок. Вам це нічого не нагадує? – запитав Корсак, трохи помовчавши.

– Ви ж самі знаєте, – відповіла вона, ковтнувши слину.

– Убивця відтворює старий підпис вашого чувака.

– Ні, тут дещо інше. Та тут узагалі все по-іншому. Хірург ніколи не нападав на подружжя.

- Акуратно складена нічна сорочка. Клейка стрічка. Жертви, заскочені в ліжку.

- Воррен Гойт обирав самотніх жінок. Жертв, із якими швидко міг упоратися.

- Але подивіться, як багато спільного! Кажу вам, це хтось наслідує Хірурга. Якийсь псих, який начитався про нього в газетах.

Ріццолі й далі дивилася на нічну сорочку, згадуючи інші спальні, інші місця вбивств. Усі вони відбулися влітку, коли стояла страшна спека, така, як тепер. Жінки спали з відчиненими вікнами, і чоловік на ім'я Воррен Гойт пробирався до їхніх будинків. Він приносив свої темні фантазії та скальпелі, інструменти для проведення кривавих ритуалів. А жертви були при тямі, вони відчували кожен дотик леза. Вона подивилася на нічну сорочку, і перед очима постало обличчя Хірурга - звичайнісіньке, цілком банальне, яке вона все ще бачила в кошмарах.

«Але тут попрацював не Воррен Гойт. Його надійно замкнули в такому місці, з якого він не може вирватися. Я точно знаю, адже сама запроторила туди цю падлюку».

- У «Бостон Глоуб» не оминули жодної фізіологічної подробиці, - сказав Корсак. - Ваш убивця засвітився навіть на сторінках «Нью-Йорк Таймс». А тепер хтось відтворке його дії.

- Ні, він працює по-іншому. Він зробив таке, чого ніколи не робив Гойт. Витягнув це подружжя зі спальні до іншої кімнати. Посадив чоловіка на підлогу й перерізав йому горлянку. Схоже на страту або елемент ритуалу. І ще жінка. Він убиває чоловіка, але що він робить з його дружиною?

Ріццолі замовкла, пригадавши скалку порцеляни на підлозі. Розбита чашка. Її раптом скувало холодом від здогадки.

Вона мовчки вийшла зі спальні й повернулася до вітальні. Подивилася на стіну, біля якої сидів доктор Ігер, потім на підлогу, а тоді почала ходити кімнатою, описуючи щоразу більші кола і вивчаючи краплі крові на дерев'яній поверхні.

- Ріццолі?

Вона повернулася до вікна і примружилася від сонця.

- Тут надто багато світла і скла, - відповіла вона. - Ми не можемо все як слід оглянути. Доведеться повернутися ввечері.

- Думаєте застосувати ультрафіолет?

- Інакше ми не побачимо.

- Чого не побачимо?

Ріццолі стала спиною до стіни.

- Доктор Їгер помирав, сидючи он там. Наш невідомий убивця витягнув його зі спальні, посадив біля стінки, так щоб він дивився на середину кімнати.

- Ну, так.

- Навіщо він його тут посадив? Навіщо увесь цей клопіт перед тим, як убити жертву? Мала бути причина.

- Яка причина?

- Убивця посадив Їгера тут, щоб він на щось дивився. Щоб бачив, що відбувається в цій кімнаті.

На обличчі Корсака промайнув страх - він нарешті зрозумів. І подивився на стіну, біля якої сидів доктор Їгер - глядач у театрі жаху.

- Господи, - мовив він. - Місіс Їгер.

2

Ріццолі купила піцу в магазині готових страв і відкопала на дні холодильника древній жмуток салату. Вона повідривала коричневі листочки і дісталася до тих, які умовно можна було назвати істівними. Цей зів'ялий неапетитний салат вона їла з почуття обов'язку, а не для задоволення. Ріццолі не мала часу на задоволення і їла лише для того, щоб підживитися, - на неї чекала вечірня робота, якої хотілося уникнути.

Трохи пожувавши, вона відштовхнула тарілку й подивилася на яскраво-червоні плями томатного соусу. «Кошмари наздоганяють, - подумала вона. - Ти вважаєш себе захищеною, достатньо сильною і відстороненою, щоб жити з кошмарами. Ти вмєєш грати роль і дурити всіх. Але ці обличчя лишаються з тобою. Очі мертвих».

Гейл Їгер теж серед них?

Ріццолі подивилася на свої руки - обидві долоні були позначені однаковими шрамами, схожими на загоєні сліди від розп'яття. Коли ставало вогко й холодно, у неї боліли руки - жорстоке нагадування про те, що Воррен Гойт заподіяв їй рік тому, проткнувши долоні скальпелями. Вона тоді думала, що настав її останній день. І тепер боліли старі рани, але вона не могла звинувачувати в цьому погоду. Ні, біль повернувся від того, що вона бачила сьогодні в Ньютоні. Акуратно складена сорочка. Кров, яка фонтаном линула на стіну. То була кімната, в якій навіть повітря обважніло від страху, і Ріццолі відчувала, що Воррен Гойт десь поруч.

Нісенітниця, авжеж. Гойт сидів у в'язниці - там йому і місце. Але її скували холодом спогади про той будинок у Ньютоні - почуття жаху було надто знайомим.

Ріццолі хотіла була зв'язатися із Томасом Муром – вони разом працювали над справою Гойта. Він усе знав у таких само подробицях, що й вона, і розумів, яку міцну павутину страху розкинув Хірург навколо них усіх. Але після одруження Мура їхні з Ріццолі шляхи розійшлися. Їх зробило чужими якраз віднайдене Муром щастя. Щасливі люди самодостатні, вони дихають іншим повітрям і підкоряються іншим законам тяжіння. Якщо Мур і не усвідомлював цієї зміни, Ріццолі відчувала її, і втрата їй далася нелегко, хоч вона й картала себе за те, що заздрить його щастю. А ще їй було соромно за ревності до жінки, яка вкрала серце Мура. Кілька днів тому вона отримала поштівку з Лондона – там Мур із Кетрін зупинилися. Прості й короткі слова привітання, нашкрябані на звороті поштівки з музею «Скотланд-Ярд», просто щоб Ріццолі знала: подружжя задоволене відпочинком, у їхньому світі все добре. Згадавши це сповнене оптимізму привітання, Ріццолі подумала, що не повинна тривожити Мура, нагадуючи йому про Хірурга. Вона просто не могла знову привести тінь Воррена Гойта в їхнє життя.

Сидячи за столом, вона прислухалася до вуличного шуму, який підкреслював абсолютну тишу в її квартирі. Озирнулася на вітальню, обставлену лише найнеобхіднішими меблями, на голі стіни, які так і не прикрасила жодною картиною. Єдиною оздобою – якщо тут пасувало це слово – була карта міста, пришпилена до коркової дошки над столом. Минулого літа Ріццолі натикала на цю карту кольорових кнопок, позначаючи, де пройшов Хірург. Вона так жадала визнання, так хотіла, щоб колеги прийняли її як рівну, що жила й дихала полюванням. І навіть удома їла під похмурою картою маршрутів убивці.

Тепер ці кнопки зникли, але карта лишилася, чекаючи на переміщення іншого вбивці. «Цікаво, що це говорить про мене?» – подумала Ріццолі. Хтось міг би пожаліти її, адже вона, проживши два роки в цій квартирі, спромоглася оздобити її лише оцією картою Бостона.

«Мій ритм життя.

Мій світ».

Коли о дев'ятій десять вечора Ріццолі зупинила машину перед будинком Ігера, всередині не світилося. Вона приїхала першою. Потрапити до будинку не могла, тому просто сиділа в машині, опустивши вікна, щоб трохи подихати свіжим повітрям, і чекала на інших. Будинок стояв у тихому глухому куті, і в сусідів по обидва боки світла теж не було. Це мало спрацювати на них: додаткове світло могло б завадити роботі. Але зараз, сидячи на самоті й чекаючи, поки прийдуть інші, Ріццолі сумувала за яскравими вогнями і людським товариством. Темні вікна будинку дивилися на неї, як скляні очі трупа. Навколо роїлися незліченні тіні, і жодна з них не здавалася невинною. Вона дістала пістолет, зняла із запобіжника і поклала собі на коліно – аж тоді їй стало спокійніше.

У дзеркалі заднього виду побачила фари і зітхнула з полегшенням: приїхав фургон експерта-криміналіста. Ріццолі приборала зброю.

З фургона вийшов молодий широкоплечий чоловік і попрямував до її авто. Коли він нахилився до вікна, блиснула золота сережка у вусі.

- Привіт, Ріццолі.

- Привіт, Міку. Дякую, що знайшов час.

- Гарний райончик.

- Ти ще будинок не бачив.

Засвітилися ще одні фари - приїхав Корсак.

- Уся банда тут, - сказала Ріццолі. - До роботи.

Корсак і Мік не були знайомі. Коли Ріццолі представила їх одне одному в темному світлі, яке падало з фургона, вона помітила, як Корсак витріщився на сержку і як вагався, перш ніж простягнути Мікові руку. Вона майже чула, які думки крутяться в голові у Корсака: «Качок із сержкою. Напевно, гей».

Мік почав діставати обладнання.

- Я привіз новий «Міні Краймскоп 400», [2 - «Міні Краймскоп 400» - ультрафіолетова лампа для огляду місця злочину.] - сказав він, - із дуговою потужністю чотириста ватів. Він утричі яскравіший за стару лампу від «Дженерал Електрик». Ми ще ніколи не працювали з таким сильним джерелом світла. Тут лампа навіть потужніша за 500-ватну ксенонову. - Він глянув на Корсака. - Допоможете занести?

І перш ніж Корсак здобувся на відповідь, Мік тицьнув йому в руки алюмінієвий футляр для фотоапарата і продовжив діставати обладнання з фургона. Корсак стояв там із футляром у руках, немовби не вірячи в те, що відбувається, а тоді роздратовано поплентався до будинку.

Коли Ріццолі й Мік підійшли до входних дверей із упакованим «Краймскопом», кабелями й захисними окулярами, Корсак уже ввімкнув світло і навстіж розчинив двері. Натягнувши бахіли, вони увійшли.

Як і Ріццолі раніше, Мік зупинився на порозі й захоплено подивився на високі круті сходи.

- Там іще вітраж угорі, - сказала Ріццолі. - Бачив би ти його вдень.

Із вітальні визирнув розлючений Корсак.

- Ми тут працюємо чи інтер'єром милуємося?

«Де ти відкопала цього козла?» - німим поглядом запитав Мік у Ріццолі. Та знизала плечима.

- Сюди, - сказав Корсак, коли Ріццолі й Мік увійшли до кімнати.

Хоча він одягнув іншу сорочку, по ній теж розпливалися плями поту. Він випнув щелепу і широко розставив ноги, ніби розлючений капітан Блай[3 - Вільям Блай - британський мореплавець, учасник останнього плавання Джеймса Кука і битви під командуванням адмірала Нельсона. Був губернатором однієї

з британських колоній на території Австралії. Найвідомішим епізодом його кар'єри стало плавання на Таїті: на кораблі «Баунті», капітаном якого він був, збунтувалася команда. Історія цього плавання і бунту стала темою кількох художніх екранізацій.] на палубі свого корабля.

- Зосереджуємося на цій ділянці підлоги.

Кров цього разу так само викликала страх. Поки Мік налаштовував обладнання, під'єднуючи кабель, установлюючи камеру і штатив, Ріццолі піймала себе на тому, що дивиться в стіну.

Хай би скільки відчищали цю пляму, тут назавжди залишиться привид убивства - мовчазне свідчення про нього, біохімічні сліди.

Але зараз вони шукали не кров, а щось набагато менш помітне. Тому їй потребували нового джерела світла, яке показало б дещо невидиме для неозброєного ока.

Ріццолі знала, що світло - це просто електромагнітна енергія, що рухається хвилями. Світло, видиме для людського ока, має довжину хвилі **400-700** нанометрів. Коротші хвилі ультрафіолетового діапазону залишаються невидимі. Але коли ультрафіолетове світло потрапляє на природні й штучні матеріали, воно якось взаємодіє з електронами в цих матеріалах, і в результаті утворюється видиме світло. Цей процес називається флуоресценція. Ультрафіолетове світло відбивається від біологічних рідин, шматочків кісток, волосся і волокон. Саме тому Ріццолі попросила привезти «Міні Краймскоп». У світлі ультрафіолетової лампи могли стати видимими цілком нові докази.

- Загалом усе готово, - сказав Мік. - Нам потрібне максимальне затемнення в цій кімнаті. - Він подивився на Корсак. - Чи ви могли б для початку вимкнути світло в холі, детективе Корсак?

- Чекайте, а захисні окуляри? Хіба ультрафіолетове світло не шкідливе для очей?

- Та довжина хвилі, з якою я працюю, абсолютно безпечна.

- Все одно я хотів би взяти окуляри.

- У тій коробці. Там на всіх вистачить.

- Я вимкну світло, - сказала Ріццолі.

Вона вийшла в хол і клацнула вимикачами, а коли повернулася, Корсак і Мік усе ще стояли так далеко один від одного, як могли, немовби боялися підхопити якусь інфекційну хворобу.

- То куди світити? - запитав Мік.

- Розпочнімо з того кінця. Отам знайшли вбитого, - сказала Ріццолі. - А тоді рухайся по кімнаті колами, збільшуючи радіус.

Мік роззирнувся навколо.

- Тут бежевий килим. Він світлитиметься під лампою. І ота біла канапа теж. Я просто попереджаю, що на такому тлі важко буде щось знайти.

Він глянув на Корсака. Той уже почепив окуляри. На ньому вони мали вигляд сонцезахисних. Детектив тепер став схожим на підстаркуватого невдачу, який намагається здаватися крутим.

- Вимкніть світло в цій кімнаті, - сказав Мік. - Глянемо, наскільки темно тут може бути.

Корсак натиснув вимикач, і у вітальні стало темно. Крізь широкі вікна без штор сіялося бліде сяйво зірок, але місяця на небі не було і великі дерева на задвірку заступали освітлену вулицю.

- Непогано, - сказав Мік. - Працювати можна. Тут краще, ніж на деяких місцях злочину - мені там доводилося повзати, накинувши на себе ковдру. Знаєте, зараз іде розробка систем, які можна буде використовувати вдень. Скоро нам уже не доведеться блукати наосліп у темряві.

- Ну ж бо, перейдемо до справи! - огризнувся Корсак.

- Я просто думав, що вам цікаво буде дізнатися більше про ці технології.

- Яюсь іншим разом.

- Без проблем, - незворушно відповів Мік.

Коли увімкнулося блакитне світло «Краймскопа», Ріццолі теж наділа захисні окуляри. У темній кімнаті моторошно засвітилися контури меблів. Килим і канапа відбивали світло, як і попереджав Мік. Блакитне сяйво перемістилося до протилежної стіни, біля якої знайшли тіло доктора Їгера. На стіні яскраво зблиснули якісь пасма.

- Гарно, правда? - сказав Мік.

- Що це? - запитав Корсак.

- Волосини, які приклеїлися до кривавої плями.

- А, так. Неймовірна краса.

- Посвіти на підлогу, - попросила Ріццолі. - Отам воно і буде.

Мік спрямував світло вниз, і під ногами в них виринув із темряви цілий світ волокон і волосин. Тут уже пропилососили експерти-криміналісти, збираючи всі можливі докази, але ці сліди людської присутності залишилися.

- Що сильнішим є світло, то більша флуоресценція, - сказав Мік, роздивляючись підлогу. - Ось чому це нове обладнання таке круте. Чотириста ватів - і достатньо світла, щоб побачити все. Ефбеерівці купили сімдесят одну таку лялю. Вони такі маленькі, що їх можна в літак із собою проносити.

- Ви що, схибнулися на техніці? - запитав Корсак.
- Люблю класні гаджети. Я інженер за основною освітою.
- Та ну?
- А що вас так дивує?
- Не думав, що в цій сфері є такі хлопці.
- Які - такі?
- Ну, сережка і таке інше. Ви розумієте, про що я.
- Інколи краще жувати, ніж говорити, - зітхнула Ріццолі.
- А що я такого сказав? - не вгавав Корсак. - Я ж їх не принижую. Я просто зауважив, що серед них мало інженерів. Вони зазвичай займаються мистецтвом, театром і всяким таким. Ну, це ж добре. Нам потрібні митці.
- Я навчався в Массачусетському універсі, - сказав Мік, вирішивши не ображатися. Він і далі сканував підлогу. - Електротехнічна інженерія.
- А, ну електрики непогано заробляють.
- Я б не назвав себе електриком.

Вони рухалися кімнатою, щоразу збільшуючи радіус кола. Ультрафіолетове світло вихоплювало з темряви дедалі нові й нові флуоресцентні цятки - шматочки волосся, тканин і якихось часток, що не піддавалися ідентифікації. Раптом вони підійшли до надзвичайно яскравої ділянки.

- Килим, - сказав Мік. - Хай би з чого він був зроблений, але світиться з біса сильно. На цьому тлі мало що можна побачити.
- Усе одно перевір його, - попросила Ріццолі.
- Там попереду журнальний столик. Зможеш посунути?

Ріццолі простягнула руку. На білому флуоресцентному тлі столик здавався просто геометричною фігурою.

- Корсаку, візьміться за інший край, - сказала вона.

Вони відсунули журнальний столик. Тепер килим перетворився на овальний ставок, який світився яскравим блакитно-білим сяйвом.

- Як на цьому тлі можна щось побачити? - запитав Корсак. - Це те саме, що шукати скло, яке плаває у воді.
- Скло не плаває у воді, - зауважив Мік.
- Ну, так, ви ж у нас інженер. А як вас друзі називають? Мікі?

- А тепер подивімося на канапу, - втрутилася Ріццолі.

Мік спрямував туди лампу. Канапа також світилася, але слабше. Він ретельно пройшов лампою по її м'яких контурах і подушках, але не виявив жодних підозрілих плям, лише декілька довгих волосин і часток пилу.

- Вони жили охайно, - сказав Мік. - Плям немає. І навіть пилу небагато. Готовий посперечатися, що це нова канапа.

- Як добре, - буркнув Корсак. - Я не купував нової канапи відколи одружився.

Ріццолі відчула нездоровий запах поту, коли в темряві Корсак нашттовхнувся на неї. Він шумно дихав, немовби мав проблему із додатковими пазухами. У темряві його сопіння звучало ще гучніше. Ріццолі роздратовано відсунулася й зачепила ногою журнальний столик.

- Чорт!

- Обережніше, - сказав Корсак.

Вона хотіла була відповісти, але припнула язика. Атмосфера в кімнаті й так не вирізнялася доброзичливістю. Ріццолі нахилилася розтерти ногу й відчула запаморочення і розгубленість від раптової зміни пози. Довелося сісти навпочіпки, щоб не впасти в темряві. Декілька секунд Ріццолі сиділа, сподіваючись, що Корсак не наступить на неї - він був такий важкий, що розплющив би її. Вона чула, як чоловіки рухаються за кілька футів від неї.

- Кабель заплутався, - сказав Мік.

Він крутонув «Краймскоп», щоб вивільнити кабель, і промінь лампи раптом метнувся до неї. Вона уважно подивилася на залиту світлом ділянку килима поряд. У рамці флуоресцентних волокон виднілася темна пляма з нерівними краями, менша за десятицентовик.

- Міку, - покликала вона.

- Можеш ніжку столика підняти? Здається, кабель там закрутився.

- Міку!

- Що таке?

- Неси лампу сюди. Світи на килим, просто туди, де сиджу я.

Мік підійшов до неї. Корсак теж - тепер вона чула його застуджене дихання поруч.

- Світи мені на руку. Я тримаю палець біля того місця.

Килим залило блакитним світлом. На тлі флуоресцентного саява її рука здавалася чорною.

- Отут, - сказала Ріццолі. - Що це таке?

Мік присів навпочіпки біля неї.

– Якась пляма. Я маю сфотографувати її.

– Але ж пляма темна, – озвався Корсак. – Я думав, ми шукаємо те, що світитиметься.

– Коли тло флуоресцентне, як волокна цього килима, біологічні речовини можуть здаватися темними, бо вони світяться не так яскраво. Це може бути що завгодно. Доведеться відправити зразок у лабораторію.

– То що, ми виріжемо шматок із цього прекрасного килима лише через те, що знайшли якусь стару пляму від кави?

– Можна спробувати ще одну штуку, – сказав Мік, подумавши.

– Яку?

– Я зміню довжину хвилі. Перемкну лампу в короткохвильовий діапазон.

– І що це нам дасть?

– Якщо все вийде, буде дуже круто.

Мік зайнявся налаштуваннями, потім спрямував світло на ту ділянку, де була темна пляма.

– Дивіться, – сказав він і перемкнув «Краймскоп».

У кімнаті стало темно, хоч в око стрель. Нічого не світилося, крім однієї яскравої плями в них біля ніг.

– Що це, в біса, таке? – запитав Корсак.

Ріццолі на мить здалося, що в неї галюцинації. Вона дивилася на цятку, яка немовби горіла примарним зеленим вогнем. І просто в неї на очах зловісне сяйво почало згасати. За кілька секунд вони опинилися в цілковитій темряві.

– Фосфоресценція, – пояснив Мік. – Флуоресценція із запізненням. Таке трапляється, коли ультрафіолетове світло діє на електрони в деяких речовинах. Тоді електронам потрібно трохи більше часу, щоб повернутися до вихідного енергетичного рівня. І під час цього повернення вони виділяють фотони світла. Саме це ми й бачили. Отже, у нас тут пляма, яка світитиметься яскраво-зеленим, коли її опромінюють короткохвильовими ультрафіолетовими променями. Дуже інформативно.

Він піднявся й клацнув вимикачами в кімнаті.

Умить спалахнуло світло. Килим, на який вони щойно так зачудовано дивилися, здавався тепер цілком звичайним. Але Ріццолі не могла побороти відрази, адже вона знала, що тут відбувалося. До бежевих волокон прикипіли свідчення про тортури, яких зазнала Гейл Їгер.

- Це сперма.

- Цілком можливо, - відповів їй Мік, установлюючи триногу для камери і чіпляючи на «кодак» ультрафіолетовий фільтр. - Я тут усе сфотографую, а потім ми виріжемо цю ділянку килима. У лабораторії зразок вивчать під мікроскопом і проведуть реакцію з кислотою фосфатазою, тоді матимемо підтвердження.

Але Ріццолі не потребувала підтвердження. Вона обернулася до заплямованої кров'ю стіни. Пригадала, в якій позі сидів доктор Їгер. З його коліна на дерев'яну підлогу впала чашка і розбилася... Пляма на килимі, яка фосфоресцювала зеленим, підтвердила страхи Ріццолі. Вона зрозуміла, що тут відбувалося, із такою само певністю, ніби стояла тут і дивилася від початку до кінця.

«Ти витягнув їх із ліжка до цієї кімнати з дерев'яною підлогою. Зв'язав чоловікові зап'ястя і щиколотки. Заклеїв рот скотчем, щоб тебе не відволікали криками. Посадовив його тут, біля стіни, у театрі одного німого глядача. Річард Їгер живий і цілком свідомий того, що ти збираєшся робити. Але не може боротися. Не може захистити дружину. А ти, щоб знати про його пручання і рухи, ставиш йому на коліно чашку і блюдечко - запобіжну систему. Вони впадуть на підлогу і розіб'ються, якщо йому вдасться звестися на ноги. Поринувши у власне задоволення, ти не можеш стежити за діями доктора Їгера, але й не хочеш, щоб тебе заскочили зненацька.

Але ти хочеш, щоб він дивився».

Ріццолі поглянула на пляму, яка світилася яскраво-зеленим. Якби вони не посунули журнальний столик, якби не шукали саме такий слід, то могли б пропустити його.

«Ти взяв її тут, на цьому килимі. Взяв перед очима чоловіка, який нічого не міг зробити, щоб захистити її. Який навіть себе не міг захистити. І коли було вже по всьому, коли ти оволодів своїм трофеєм, одна крапелька сперми лишилася на цьому килимі, висохла і стала невидимою для неозброєного ока плівочкою».

Чи дістав він задоволення від убивства чоловіка? Чи зупинився, стискаючи ніж, щоб насолодитися моментом? Чи, може, просто зробив те, що логічно випливало із попередніх дій? Чи вбивця взагалі щось відчував, коли схопив Річарда Їгера за волосся і притиснув лезо до його шиї?

У кімнаті вимкнули світло. Мік знову і знову клацав своєю камерою, фотографуючи темну пляму посеред флуоресцентного саява на килимі.

«І коли справу завершено і доктор Їгер сидить, похиливши голову, а стінка позаду заюшена його кров'ю, ти проводиш ритуал, запозичений із арсеналу іншого вбивці. Ти складаєш заплямовану нічну сорочку місіс Їгер і залишаєш на видноті в спальні, точнісінько як Воррен Гойт.

Але ти ще не закінчив. То був лише перший акт. Нові страшні задоволення ще попереду.

І тому ти забираєш жінку».

У кімнаті увімкнули світло, і воно боляче вдарило по очах. Ріццолі почувалася дезорієнтованою і тремтіла. Її трусило від страхів, яких вона не відчувала уже багато місяців. А ще не давало спокою відчуття, що ці двоє чоловіків явно помітили її стан – адже в неї пополотніло обличчя і руки не слухалися. Раптом перехопило дихання. Вона вийшла з кімнати, потім із будинку і зупинилася, хапаючи ротом повітря. За спиною пролунали чиїсь кроки, але Ріццолі не озирнулася.

– Ви як?

Лише коли Корсак заговорив, вона зрозуміла, що це він.

– Добре.

– З вашого вигляду я б так не сказав.

– Трохи млосно, от і все.

– Флешбек? Справа Гойта, чи не так? Ви це побачили, і вас вибило з колії.

– Звідки ви можете знати?

Він помовчав, а тоді фиркнув:

– Ну справді. Чорт забирай, звідки я можу знати?

І пішов назад до будинку.

– Корсаку! – гукнула вона, озирнувшись.

– Що?

Вони обмінялися поглядами. У нічному повітрі не було нічого відразливого, навпаки, прохолодна трава пахла приємно. Але страх згущувався, як нудота під горлом.

– Я знаю, що вона відчуває, – тихо сказала Ріццолі. – Знаю, крізь що їй доводиться пройти.

– Ви про місіс Ігер?

– Знайдіть її! Ви маєте зробити все можливе.

– Її фото постійно показують у новинах. Ми перевіряємо всі повідомлення, усі телефонні дзвінки, але знаєте, – Корсак зітхнув, похитавши головою, – я вже сумніваюся, що він залишив її живою.

– Залишив. Я точно знаю.

– Звідки така певність?

Вона обхопила себе руками, щоб не тремтіти.

- Бо Воррен Гойт не вбив би її одразу.

3

З усіх своїх обов'язків у бостонському відділі вбивств Ріццолі найменше подобалися відвідини скромного цегляного будинку на вулиці Олбані. Вона підозрювала, що морг так само діє на нерви і колегам-чоловікам, але доводилося особливо старанно тримати себе в руках. Чоловіки добре помічали слабкі місця і не пропустили б нагоди пройтися по них брудними чоботами і солоним жартом. Ріццолі розвинула в собі стоїчну витримку і вміння спокійно стояти перед столом для розтинів, хоч би що там відбувалося. Ніхто не здогадувався, яких зусиль їй коштувало отак незворушно заходити в цю будівлю. Вона знала, що чоловіки вважають її безстрашною Джейн Ріццолі, сучкою зі сталевими ядрами. Але сидючи у своїй машині на парковці за відділом медичної експертизи, вона не почувалася ані безстрашною, ані сталевую.

Тієї ночі вона погано спала. До її снів - уперше за кілька тижнів - знову прокрався Воррен Гойт. Прокинулася мокра від поту, з болем у старих ранах.

Тепер вона подивилася на пошрамовані долоні - і раптом відчула бажання завести двигун і поїхати геть, щоб за всяку ціну уникнути випробування, яке чекало на неї всередині. Вона могла не брати участі в усьому цьому. Врешті-решт, убивство сталося в Ньютоні - не на її території. Однак Джейн Ріццолі ніколи не була боягузкою, і тепер гордість не дозволила б їй відступити.

Вона вийшла з машини, рвучко захряснувши дверцята, і переступила поріг будівлі.

До секційної зали увійшла останньою. Інші трое кивнули їй, коротко привітавши. Корсак нап'яв широчезний медичний халат і шапочку. В сіточці для волосся він скидався на огрядну домогосподарку.

- Я щось пропустила? - запитала Ріццолі, теж вдягаючи халат, щоб на одяг, бува, щось не бризнуло.

- Нічого. Ми тут почали говорити про скотч.

Аутопсію проводила доктор Мора Айлс. Рік тому, коли вона стала судмедекспертом у штаті Массачусетс, відділ убивств охрестив її Королевою Покійників. Сам доктор Тірні переманив її в Бостон із прекрасної посади в Каліфорнійському університеті. Незабаром бостонська преса також почала називати її Королевою Покійників. На перше судове засідання вона прийшла вся в чорному, як готеса. І поки піднімалася сходами будівлі суду, журналісти не випускали з об'єктивів королівську поставу цієї жінки із надзвичайно блідим обличчям, на якому підмальовані червоною помадою губи виділялися кривавою раню. Чорне, як вороняче крило, пряме волосся Мори

спало до плечей, а над чолом було підстрижене. Розповідаючи про результати медичної експертизи, вона трималася незворушно. Під час судового засідання її ніщо не могло вивести з рівноваги. Адвокат намагався фліртувати й лестити, а потім, впавши у відчай, вдався до прямої агресії, але доктор Айлс відповідала на його запитання бездоганно логічно, і з обличчя її не сходила усмішка Мони Лізи. Преса була в захваті від неї. Адвокати перед нею тремтіли. А копам з відділу вбивств ця жінка, яка обрала життя в товаристві трупів, здавалася моторошною і разом із тим чарівною.

Доктор Айлс керувала аутопсією незворушно, як завжди. Так само індіферентно поведився її асистент Йошима, розкладаючи інструменти й налаштовуючи світло. І Мора Айлс, і асистент дивилися на тіло Річарда Їгера з холодною цікавістю науковців.

Закляклий труп, який Ріццолі бачила вчора, устиг розм'якнутися. З доктора Їгера зірвали скотч, зняли труси і змили майже всю кров. Він лежав, розкинувши по боках набряклі руки – від трупних плям і тугих пут вони побуряковіли, і шкіра ніби перетворилася на суцільний синець. Однак усі дивилися не на руки, а на перерізане горло.

– Coup de gr?ce, [4 - Coup de gr?ce (фр.) – смертельний удар.] – сказала Айлс, вимірюючи рану. – Чотирнадцять сантиметрів.

– Дивно, що рана здається не надто глибокою, – зауважив Корсак.

– Це тому, що розтинали за лініями Лангера. [5 - Карл Лангер – австрійський анатом, який систематизував лінії розтягнення шкіри на людському тілі.] Шкіра стягується по краях, а насправді рана глибша, ніж здається.

– Шпатель для язика? – запропонував Йошима.

– Дякую.

Айлс обережно ввела в рану заокруглену дерев'яну лопатку, пробурмотівши собі під ніс: «Скажіть "а"...»

– Та що ви таке робите? – не зрозумів Корсак.

– Вимірюю глибину рани. Близько п'яти сантиметрів.

У збільшувальне скло доктор зазирнула у відкриту червону рану.

– Перерізано ліву сонну артерію та яремну вену. Розсічено трахею. Судячи з рівня розтину трахеї – якраз під щитовидним хрящем, – жертву тягнули за шию. – Вона подивилася на двох детективів. – Убивця точно націленим ударом розітнув шию, тримаючи жертву за голову.

– Страта, – сказав Корсак.

Ріццолі пригадала, як в ультрафіолетовому світлі «Краймскопа» блиснуло пасмо волосся, що приліпилося до закривавленої стіни. Волосся доктора Їгера, шматок його скальпу, відрізаний лезом...

- Яке лезо використовували? - запитала вона.

Айлс із відповіддю не квапилася.

- Скотч, - сказала натомість вона Йошими.

- Стрічки уже наготовані, он там.

- Я з'єднаю краї, а ви допоможіть із клейкою стрічкою.

Корсак нервово розсміявся, збагнувши її задум.

- Ви хочете склеїти йому шию скотчем?

Айлс іронічно поглянула на нього.

- Думаєте, краще суперклеєм?

- Це щоб голова трималася? - не вгавав Корсак.

- Та ви що, детективе, на скотчі навіть ваша голова не триматиметься.

Айлс подивилася в збільшувальне скло і кивнула.

- Добре, Йошимо, тепер я бачу.

- Що ви бачите? - запитав Корсак.

- Чарівну силу скотчу. Детективе Ріццолі, ви запитували, яке лезо використовували.

- Тільки не кажіть, що скальпель.

- Ні, не скальпель. Погляньте.

- Це серейторне лезо.[6 - Серейторне лезо - зазубрене лезо із особливим типом заточування.]

- З першого погляду справді так здається.

Ріццолі помітила спокійний виклик в очах Айлс.

- Але тут щось інше?

- Ріжуча кромка не серейторна, бо інший край рани абсолютно рівний. Ці зазубрини - лише на третині довжини рани, бачите? Не по всій довжині. Оці розриви утворилися тоді, коли витягали лезо. Убивця увігнав ніж у шкіру під лівою щелепою і повів його до передньої частини горла, закінчивши стінкою трахеї. Зазубрини з'явилися тоді, коли він зробив що хотів і трохи повернув ніж, витягаючи його.

- То від чого вони утворилися по краях?

- Явно не від кінчика ножа. На цьому ножі серейторна заточка нижче - вона й спричинила зазубрини, коли ніж витягували. - Айлс поглянула на Ріццолі.
- Використовувався ніж для виживання, як у «Рембо». З таким ножем міг би вийти на полювання мисливець.

«Мисливець». Ріццолі поглянула на масивні м'язисті плечі Річарда Ігера і подумала: «Цей чоловік був не з тих, хто мав себе за легку здобич».

- Що ж, дозвольте й мені дещо прояснити, - сказав Корсак. - Оцей загиблий, доктор Бодібілдер, дивиться, як убивця, блін, дістає ніж, наче у фільмі «Рембо»? Просто сидить і дивиться, як йому перерізають горлянку?

- У нього були зв'язані руки і ноги, - зауважила Айлс.

- Та нехай його спеленали, як Тутанхамона! Будь-яка нормальна людина несамовито пручалася б.

- Правильно, - сказала Ріццолі. - Навіть якщо руки й ноги зв'язані, все одно можна було б відштовхнути вбивцю ногами чи навіть ударити головою, а він просто сидів, прихилившись до стіни.

Доктор Айлс випросталася. Вона мовчки стояла - по-королівськи гордо, ніби на ній було вбрання жриці, а не халат.

- Дайте мені мокрий рушник, - мовила нарешті вона, звертаючись до Йошими. - Спрямуйте світло он туди. Ми маємо ще раз дуже ретельно обтерти його й оглянути шкіру, джойм за джоймом.

- Що ми шукаємо?

- Коли знайду - скажу.

За декілька секунд, піднявши праву руку трупа, Айлс помітила сліди збоку від грудей. Збільшувальне скло показало дві ледь видимі випуклості. Провівши по шкірі пальцями в рукавичках, Айлс сказала:

- Папули. Потрійна реакція Льюїса.

- Яка реакція? - перепитала Ріццолі.

- Потрійна реакція Льюїса. Слід, який лишився на шкірі. Спочатку ми бачимо еритему - червоні цятки. А потім запалення, спричинене розширенням судин шкіри. І нарешті, на третій стадії, з'являється папула внаслідок підвищення проникності судин.

- Як на мене, схоже на слід від удару тазером, [7 - Тазер - електрошокова зброя нелетальної дії. Його використовує, зокрема, американська поліція. Вважається, що тазер, порівняно з іншими електрошокерами, завдає меншої шкоди здоров'ю людини, до якої його застосовано.] - сказала Ріццолі.

- Саме так, - кивнула Айлс. - Маємо типову реакцію шкіри на удар струмом. Використовувався електрошокер, подібний до тазера. Це і знерухомило жертву. Клац - і мозок втрачає контроль над м'язами. Звісно, у вбивці було достатньо часу, щоб зв'язати йому руки і ноги.

- А як довго лишаються ці сліди на шкірі?
- У живої людини вони зазвичай зникають за дві години.
- А в мертвої?
- Смерть зупиняє процеси в шкірі. Тому ми все ще бачимо ці сліди, хоча й ледь помітні.
- Отже, він помер не пізніше ніж за дві години після електрошоку?
- Саме так.

- Але тазер вирубав лише на кілька хвилин, - сказав Корсак. - П'ять, максимум десять. Щоб тримати жертву в покорі, убивці довелося б застосовувати нові розряди.

- Тому ми продовжуємо шукати інші сліди, - сказала Айлс, спрямовуючи світло на нижню частину тіла і безжально виставляючи на огляд геніталії Річарда Їгера.

До цієї миті Ріццолі намагалася туди не дивитися. Їй завжди здавалося, що погляд на статеві органи трупа - жорстоке втручання, ще один акт насилля і знущання з жертви. Але тепер на безвільно обвислий пеніс і мошонку світила безжальна лампа. Тіло Річарда Їгера довели до крайньої межі приниження.

- Є ще папули, - сказала Айлс, обтираючи згусток крові. - Ось тут, у нижній частині живота.

- І на цьому стегні, - тихо докинула Ріццолі.

Айлс підвела погляд.

- Де?

Ріццолі показала на сліди на шкірі, які свідчили самі за себе, - саме ліворуч від мошонки. «Отже, такими були останні страшні миті життя Річарда Їгера. Ось він сидить, цілком свідомий, але не може поворухнутися. Не може захистити себе. Великі м'язи, години в тренажерному залі - усе це ні до чого, адже тіло його не слухається. Кінцівки не виконують наказів мозку - внаслідок електричного розряду відбулося коротке замикання в нервовій системі. Ось його витягують зі спальні. Він безпорадний, як оглушена корова на бойні. Саджають біля стіни. Він має побачити, що буде далі. Але ефект тазера короткий. Скоро його м'язи починають посмикуватися, пальці стискаються в кулаки. Він дивиться, як знущаються з його дружини, і лютує наповнює тіло адреналіном. Цього разу він ворухнеться - м'язи слухаються. Він намагається підвестися, але з коліна падає чашечка і розбивається, виказуючи його.

Вистачає лише одного розряду, щоб він упав без жодної надії піднятися, як Сізіф, який котиться вниз своїм схилом».

Вона подивилася на обличчя Річарда Їгера, на розплющені очі, і подумала про останні образи, які зафіксував його мозок перед смертю. Безпорадно простягнуті власні ноги. На бежевому килимі лежить понівечена дружина. У руці вбивці затиснутий ніж, який наближається до горла.

«У спільній залі шумно. Люди міряють **ii** кроками, як замкнені в клітку звірі. Такими вони **i** є. Волає телевизор, а металеві сходи, які ведуть до верхніх камер, ляскають від кожного кроку. Наглядачі ніколи не випускають нас із поля зору. Скрізь камери – у душових і навіть у зоні вбиралень. У вікна пункту охорони за нашою метушнею завжди спостерігають. Видно кожен наш рух. Виправний центр Суза-Барановські – заклад шостого рівня безпеки, найновіший серед виправних інституцій штату Массачусетс. Технологічне диво. Тут усе може замикатися і відмикатися без ключів, через комп'ютерний термінал у наглядацькій вишці. Безплотні механічні голоси передають команди через пристрої внутрішнього зв'язку. Усі камери в цій коробці можуть зачинятися і відчинятися дистанційно – наглядачам навіть заходити не доводиться. Бувають дні, коли я сумніваюся, що наші охоронці є істотами з плоті й крові. Можливо, силуети, які ми бачимо крізь скло, – роботи, які можуть рухатися і говорити. Тіла в них обертаються на шарнірах, голови кивають. За мною спостерігають – чи то люди, чи то автомати, – але це не тривожить мене. Вони все одно не можуть побачити мої думки, увійти в темний ліс моїх фантазій. Це місце належить лише мені.

Я сиджу в спільній залі і дивлюся вечірній випуск новин, одночасно гуляючи по тім лісі. Разом зі мною телеведуча, яка всміхається на екрані. Я уявляю собі **ii** волосся, чорною хвилею розметане по подушці. Бачу піт, що блищить на **ii** шкірі. І в моєму світі вона не всміхається, ні. У неї широко розплющені очі. Величезні зіниці схожі на бездонні вири. Вона розкриває рот, перекошений страхом. От що я уявляю, коли дивлюся на гарненьку телеведучу в нефритово-зеленому костюмі. Бачу **ii** усмішку, чую добре поставлений голос – і думаю про те, як звучали б **ii** крики.

А потім картинка міняється. Усі думки про телеведучу зникають. У Ньютоні перед будинком доктора Річарда Їгера стоїть репортер і сумним голосом повідомляє, що минуло вже два дні після вбивства чоловіка і викрадення дружини, але в слідства жодної зачіпки. Я вже знаю про цей випадок. Подаюся вперед, уважно вдивляюся в екран і чекаю.

І ось я бачу **ii**.

Камера розвертається до будинку і ловить **ii** крупним планом. Вона саме виходить із дверей. Поруч з'являється огрядний чоловік. Вони стоять на підвір'ї і розмовляють, не помічаючи спрямованої на них камери. Чоловік з вигляду – простакуватий боров. Подвійне підборіддя, щоки висять, на лису маківку начесано декілька пасом волосся. Вона поруч із ним здається маленькою і непомітною. Я давно **ii** не бачив. Здається, вона дуже змінилася. Так, **ii** волосся – чорна грива неслухняних завитків, як тоді. І вона, як завжди, вдягнена в темно-синій брючний костюм. Піджак надто широкий для **ii** плечей, і взагалі фасон невідгідний для **ii** худорлявої статури. Але вона змінилася. Колись ця квадратна щелепа надавала впевненого вигляду. Її обличчя не було красивим, але привертало увагу, бо в очах світився нестримний розум. Тепер вигляд у неї знесилений і

стурбований. Вона схудла. Я бачу нові тіні в неї на обличчі, у западинах під вилицями.

Аж тут вона помічає камеру і дивиться в неї, просто на мене, а її очі немовби бачать мене, так само, як я бачу її, - наче вона, з плоті й крові, стоїть переді мною. У нас із нею своя історія. Ми маємо спільний досвід, такий інтимний, що зв'язані назавжди, як двоє коханців.

Підвівшись з дивана, я підходжу до телевізора і кладу руку на екран. Я не слухаю голос репортера за кадром, бо зосереджений на її обличчі. Моя маленька Джейн. У тебе все ще болять руки? Ти все ще розтираєш долоні, як тоді, у залі судових засідань, немовби тобі під шкіру потрапила скалка? Чи сприймаєш ти шрами так, як я? Для мене це символи любові. Маленькі знаки моєї високої думки про тебе.

- Відсунь свою дупу від телевізора! Ти все затулив! - кричить хтось.

Я стою непорушно перед екраном, торкаючись її обличчя і згадуючи, з якою покорою дивилися на мене колись її вугільно-чорні очі. Яка гладенька в неї шкіра. Ідеальна шкіра, без жодного сліду макіяжу.

- Ідіоте, посунься!

Вона раптом зникає з екрана, розчиняється. Я знову бачу жінку в нефритово-зеленому костюмі. Усього мить тому я у своїх фантазіях задовольнявся цією пещеною лялькою. Тепер мені раптом спадає на думку, що вона нудна. Одне з багатьох симпатичних облич, одна з тонких шийок. Мені вистачило одного погляду на Джейн Ріццолі, щоб пригадати, яка здобич варта полювання.

Я повертаюся на диван і пересиджую рекламу "лексусів". Але насправді вже не дивлюся телевізор. Натомість пригадую, як воно було - гуляти на волі. Ходити вулицями міста, де жінки обганяють мене, а я вдихаю їхні запахи. Не громіздкі хімічні композиції квіткових екстрактів із флакончиків, а справжні аромати жіночого поту чи нагрітого сонцем волосся. Влітку я приєднувався до пішоходів, чекаючи зеленого світла. Хто в скупченні людей на розі вулиці помітить, що чоловік позаду нахилився й нюхає твоє волосся? Хто помітить, що чоловік позаду не відводить погляду від твоєї шиї, відзначаючи місця, де кровеносні судини найближче підступають до шкіри - адже він знає, що саме там твоя шкіра пахне найсмачніше?

Вони не помічають. Спалахує зелене світло. Натовп рухається. Жінка йде далі, не знаючи і не підозрюючи, що мисливець зачув її запах».

- Якщо вбивця складає сорочку - це саме по собі ще не означає, що він копіює Хірурга, - сказав доктор Лоренс Цукер. - Це просто демонстрація контролю. Вбивця показує, що має цілковиту владу над жертвами і над місцем злочину.

- Так само чинив Воррен Гойт, - докинула Ріццолі.

- Інші вбивці теж. Це не було унікальною рисою Хірурга.

У погляді доктора Цукера мерехтів якийсь дивний, майже зловісний вогник. Цей викладач кримінальної психології з Північно-східного університету часто надавав свої консультації бостонському департаменту поліції. Рік тому, під час розслідування справи Хірурга, складений ним психологічний портрет невідомого вбивці виявився моторошно точним. Інколи Ріццолі замислювалася про те, наскільки нормальним є сам Цукер. Лише людина, яка зблизька пізнала зло, може глибоко поринути у свідомість подібних до Воррена Гойта людей. Із цим чоловіком їй завжди було тривожно. Перед його уважним поглядом і скрадливим тихим голосом вона почувалася беззахисною і не могла дати відсіч. Однак він був одним із небагатьох, хто по-справжньому зрозумів Гойта. Можливо, він міг дати ключ і до його наслідувача.

- Ідеться не лише про сорочку, - сказала Ріццолі. - Є інші спільні риси. Жертву зв'язали скотчем.

- Знов-таки, нічого особливого в цьому немає. Ви дивитеся серіал про Макгайвера? Там показували тисячу і один спосіб використання скотчу.

- Нічне проникнення до будинку через вікно. Жертви, заскочені зненацька в ліжку...

- Коли вони найменше здатні себе захистити. Це логічний час для нападу.

- І перерізане одним рухом горло.

- Безшумний і надійний спосіб убити, - знизав плечима Цукер.

- Але складіть усе до купи. Сорочка. Скотч. Спосіб проникнення до будинку. Coup de gr?se...

- Усе, що ви маєте, - невідомого, який користується доволі поширеними стратегіями. Навіть чашка на коліні в жертви - це варіація того, що вже робили раніше серійні гвалтівники. Вони ставили тарілку чи інший посуд на коліна чоловікові. Це поширені стратегії, бо вони працюють.

Роздратована Ріццолі витягнула фотографії місця злочину і поклала перед ним на стіл.

- Ми намагаємося знайти викрадену жінку, докторе Цукер, і поки що не маємо жодної зачіпки. Я навіть думати не хочу про те, що вона зараз переживає, - якщо взагалі ще жива. Уважно подивіться на ці фото. Розкажіть мені про вбивцю і про те, як нам знайти його. І ii.

Доктор Цукер почепив окуляри і взяв перше фото. Він нічого не сказав, лише глянув на нього і взяв наступне. Не було чути жодного звуку, крім порипування його шкіряного крісла і - час від часу - зацікавленого бурмотіння. У вікно Ріццолі бачила кампус Північно-східного університету, майже порожній цієї літньої пори. Лише декілька студентів розляглися на газоні, розкидавши навколо рюкзаки і книжки. Вона заздрила цим студентам, їхній безтурботності й цнотливості. Сліпій вірі в майбутнє. І ночам без кошмарів.

- Ви сказали, що знайшли сперму, - озвався доктор Цукер.

Вона неохоче відвернулася від студентів, які грілися на сонці.

– Так. На оцьому овалному килимі на фото. У лабораторії підтвердили, що вона належить не **ii** чоловікові. ДНК шукають зараз у загальнонаціональній базі даних КОДІС.

– Щось я сумніваюся в нерозважливості нашого вбивці. Якби він знав, що його ДНК зберігається в КОДІС, то не лишив би на місці злочину своєї сперми. Тому готовий закластися, що в базі даних нічого не знайдуть. – Цукер підвів погляд від фотографії. – А ще я готовий закластися, що він не лишив відбитків пальців.

– Автоматизована дактилоскопічна система нічого не виявила. На жаль, після похорону матері місис Ігер у будинку побувало щонайменше п'ятдесят людей. Лишилося багато невідомих відбитків пальців.

Цукер подивився на фото Ігера – тіло, сперте на заюшену кров'ю стіну.

– Убивство сталося в Ньютоні.

– Так.

– Не ваша територія... Чому ви берете участь у розслідуванні?

Він знову підвів погляд і подивився на неї так уважно, що їй стало не по собі.

– Мене попросив детектив Корсак...

– Офіційно справу веде він. Правильно?

– Так, але...

– Детективе, хіба в Бостоні мало вбивств? Чому ви відчуваєте потребу займатися саме цим?

Вона зустрілася поглядом із доктором Цукером. Здавалося, що він якимось чином проник до **ii** мозку і зараз намагає слабке місце, щоб завдати удару.

– Я вам уже сказала. Жінка, можливо, ще жива.

– І ви хочете врятувати **ii**.

– А ви хіба не хочете? – огризнулася вона.

– Мені от що цікаво, детективе, – заговорив далі Цукер, не звертаючи уваги на **ii** гнів. – Ви говорили з кимось про випадок Гойта? Про наслідки, які він мав для вас особисто?

– Боюся, що не розумію вас.

– Вам надавали допомогу?

- Ви про те, чи колупався хтось у моему мозку?
- Очевидно, те, що ви пережили в тому підвалі, було жахливим. Гойт робив із вами таке, чого не зміг би забути жоден коп. Він залишив шрами, фізичні й душевні. Для більшості людей це стало б тривалою травмою. Спогади. Кошмари. Депресія.
- У цих спогадах немає нічого хорошого. Але я тримаюся.
- Ви завжди були такою, правда? Намагалися справлятися своїми силами. Ніколи не скаржилися.
- Інколи я нію, як і будь-хто інший.
- Але не про те, що може виказати вашу слабкість.
- Не зношу скигліїв. І сама такою не буду.
- Я кажу не про скиглення, а про чесність, достатню, щоб визнати свої проблеми.
- Які проблеми?
- Це ви мені скажіть, детективе.
- Ні, ви скажіть. Це ж ви думаєте, ніби я по вуха в лайні!
- Я цього не казав.
- Але ви так думаєте.
- «По вуха в лайні» - ваші слова. Так ви почуваетесь?
- Слухайте, я прийшла з оцим! - Вона показала на фотографії з місця вбивства Ігера. - Чому ви говорите про мене?
- Бо ви дивитеся на ці фотографії і нічого не бачите, крім Воррена Гойта. Я просто намагаюся зрозуміти, чому.
- Ту справу закрито. Я рухаюся далі.
- Справді?

Від цього м'яко поставленого запитання Ріццолі замовкла. Її обурювало це нищпорення, а ще більше - правда, яку виявив доктор і якої вона не хотіла визнавати. Воррен Гойт справді лишив шрами. Їй достатньо було подивитися на свої долоні, щоб побачити, яких ран він завдав. Однак найболючішими були не тілесні рани. Того літа в темному підвалі Ріццолі втратила відчуття своєї непереможності. Упевненість у собі. Воррен Гойт показав їй, якою вразливою вона є насправді.

- Я тут не для того, щоб говорити про Воррена Гойта, - сказала вона.
- Але ви приїхали через нього.

- Ні. Я приїхала тому, що бачу спільні риси цих двох убивць. І не лише я їх бачу, а й детектив Корсак. Тож, будь ласка, ближче до суті.

- Добре, - ввічливо всміхнувся він їй.

Вона поплескала рукою по пачці фотографій.

- Що ви можете сказати про цього вбивцю? Як ви описали б його?

Цукер іще раз уважно поглянув на фото доктора Їгера.

- Він явно володіє собою. Але це ви й так знаєте. Він добре підготувався. Склоріз, електрошокер, скотч. Йому вдалося дуже швидко справитися із подружжям, і тому я думаю... - Він подивився на неї. - Там не могло бути іншого злочинця? Напарника?

- Сліди лише однієї людини.

- Тоді маємо справу із дуже спритним і ретельним хлопцем.

- Але він лишив сперму на килимі. Тепер ми можемо встановити його особу. Це величезна помилка.

- Так. І він, безумовно, знає це.

- То навіщо гвалтувати її там, у будинку? Чому не зробити цього пізніше, у безпечному місці? Якщо він достатньо володіє собою, щоб успішно проникнути в будинок і знешкодити чоловіка...

- Можливо, в цьому й суть.

- Тобто?

- Подумайте. Доктор Їгер сидить там, зв'язаний і безпорадний. Змушений дивитись, як інший чоловік захоплює його власність.

- Власність, - повторила Ріццолі.

- У свідомості цього злочинця жінка є саме власністю, яка належить іншому чоловікові. Більшість сексуальних маніяків не наважується нападати на подружжя. Вони вибирають самотніх жінок, легку здобич. А якщо там чоловік, ризик збільшується. Але цей злочинець не міг не знати, що там чоловік. І підготувався до зустрічі з ним. Він мав аудиторію. Чи могло це додавати йому задоволення і збудження?

«Аудиторія з однієї людини». Вона подивилася на фото Річарда Їгера, який привалився до стіни. Так, вона подумала саме про це, щойно увійшла до вітальні. Цукер перевів погляд на вікно. Коли по деякій часі він заговорив, голос звучав тихо і сонно, ніби в дрімоті:

- Ідеться про владу. І контроль. Про підкорення іншої людини. Не лише жінки, але і чоловіка також. Можливо, насправді його збуджує саме чоловік - основний учасник його фантазій. Наш убивця знає ризики, але змушений

втілювати свої імпульси. Він перебуває під владою своїх фантазій, а сам, у свою чергу, реалізує владу над жертвами. Він усемогутній. Домінант. Ворог сидить непорушно і безпорадно, а наш злочинець чинить так, як завжди чинили переможні армії. Він заслужив свою здобич. Він гвалтує жінку. Його задоволення посилюється від цілковитої поразки доктора Ігера. Цей напад – не просто сексуальне насильство. Ідеться про демонстрацію чоловічої влади. Про перемогу одного чоловіка над іншим. Про завойовника, який здобуває трофеї.

За вікном студенти вставали з газону і збирали рюкзаки, обтрушуючи травинки з одягу. Усе навколо купалося в золотавому м'якому світлі пообіднього сонця. «Що чекає на цих студентів сьогодні?» – подумала Ріццолі. Можливо, безтурботний вільний вечір із розмовами, піца й пиво. І глибокий сон без кошмарів. Невинний сон.

«Якого я вже ніколи не матиму».

Застрекотів її телефон.

– Перепрошую, – сказала вона, відкинувши кришку.

Телефонувала Ерин Волчко із лабораторії волосся, трасології[8 - Трасологія – криміналістичне вчення про сліди злочину.] та волокон.

– Я перевірила скотч, який зняли з тіла доктора Ігера, – сказала Ерин. – Детективу Корсаку я вже відправила результати факсом, але знала, що вам теж цікаво.

– Що ми маємо?

– Багато коротких темних волосинок, які прилипли до клейкої частини стрічки. Їх було вирвано зі шкіри рук жертви, коли зняли скотч.

– А волокна?

– Аналогічно. Але є дещо дуже цікаве. На скотчі, який зняли зі щиколоток жертви, було виявлено одну темно-каштанову волосину двадцять один сантиметр завдовжки.

– Його дружина – білявка.

– Я знаю. Саме тому ця волосина становить інтерес.

«Убивця, – подумала Ріццолі. – Це його волосина».

– А на корені є епітеліальні тканини?

– Так.

– Отже, ми зможемо ідентифікувати ДНК. І якщо воно співпадає із ДНК сперми...

– Не співпадає.

– Звідки ви знаєте?

– Бо це аж ніяк не волосина убивці... Якщо він не зомбі, – додала Ерин, помовчавши.

4

Щоб потрапити до лабораторії, детективам бостонського відділу убивств достатньо було пройти через затишний освітлений сонцем коридор у південне крило «Шредер Плаза». Ріццолі безліч разів проходила цим коридором, і часто її погляд линув до вікон, які виходили на метушливий квартал Роксбері. Власники місцевих магазинів на ніч барикадували їх металевими ґратами і замикали на висячі замки. Усі припарковані тут машини були захищені пристроями від викрадення «Клаб». Але сьогодні Ріццолі не думала ні про що інше, крім пошуку відповідей, тому не дивилася у вікна, а йшла просто до кімнати S269 – лабораторії волосся, трасології та тканин. У цьому приміщенні без вікон, захищеному мікроскопами й газовими хромографами, царювала криміналістка Ерин Волчко. Сюди не мали доступу ані сонячні промені, ані зовнішній світ. Вона дивилася лише на ті світи, які відкривалися під скельцями мікроскопів. Як і у всіх, хто довго сидить перед мікроскопом, у неї були завжди прискалені очі, притому одне дужче. Коли увійшла Ріццолі, Ерин, крутнувшись на стільці, обернулася до неї.

– Я спеціально поклала волосину під мікроскоп, щоб ви могли подивитися.

Ріццолі сіла, зазирнула в окуляр і побачила волосину, розтягнену вздовж поля.

– Це темна волосина, яку я знайшла на скотчі, знятому зі щиколоток доктора Ігера, – сказала Ерин. – На скотчі не було інших подібних волосин. Є короткі волосини з кінцівок, а також із голови жертви – на скотчі, яким було заклеєно його рот. Але ця довга – особлива. І доволі загадкова. Не збігається ані з волоссям жертви, ані зі зразками, які ми знайшли на щітці його дружини.

Ріццолі налаштувала об'єктив мікроскопа, роздивляючись волосину.

– Вона точно людська?

– Так.

– Тоді чому вона не може належати вбивці?

– Подивіться на неї. Скажіть, що ви бачите.

Ріццолі замислилася, пригадуючи все, що знала про криміналістичну експертизу волосся. Розуміла, що експертка не дарма просить її уважно подивитися – адже чула, який схвилюваний у неї голос.

– Волосина хвиляста, завиток ступеня один або два. А ще ви казали, що довжина – двадцять один сантиметр.

- Так. Характерна для жінок, - відповіла Ерин. - Для чоловіка надто довга.

- То ви через довжину думаете, що це не волосина вбивці?

- Ні. За довжиною стаття визначити неможливо.

- Тоді на що я повинна звернути увагу?

- Корінь. Нічого дивного не помічаєте?

- Він здається якимось розшарпаним. Як пензель.

- Саме так! Ми називаємо такі корені щіткоподібними. Вивчаючи таке скупчення волокон, можна визначити стадію росту волосся. Які ваші припущення?

Ріццолі уважно подивилася на схожий на цибулину корінь у тонесенькій плівці.

- На корінці щось прозоре.

- Епітеліальна клітина, - пояснила Ерин.

- Отже, волосина перебувала у стадії активного росту.

- Так. Сам по собі корінь трохи збільшений. Ця волосина перебувала у пізньому анагені.[9 - Анаген - фаза росту в циклі розвитку волосини.] Фаза активного росту саме закінчувалася. А оця епітеліальна клітина може дати нам ДНК.

Ріццолі підвела голову і подивилася на Ерин.

- Не розумію, до чого тут зомбі.

- Не треба розуміти мене буквально, - тихо розсміялася Ерин.

- Тоді про що ви говорили?

- Подивіться ще раз на цю волосину. Вивчіть її уважно від кореня до кінчика.

Ріццолі знову схилилася над мікроскопом і помітила темну ділянку.

- Колір неоднорідний.

- Дивіться ще.

- Неподалік від кореня на волосині є темна ділянка. Що це?

- Це називається навколокореневим потемнінням, - пояснила Ерин. - Протока сальної залози сполучається з фолікулом. До складу виділень сальної залози входять ферменти, які відповідають за нищення клітин. Це такий вид перетравлювання. Тому біля кореня ми бачимо оце набухання і темну ділянку.

Саме це я хотіла вам показати. Навколокореневе потемніння. Через нього немає ані найменшої вірогідності, що це волосина вбивці. Можливо, це з його одягу. Але не з голови.

- Чому?

- Бо лише після смерті людини корінь стає щіткоподібним, а ділянка навколо нього темніє.

Ріццолі підвівши голову, Ріццолі подивилася на Ерин.

- Після смерті?

- Так. Скальп, з якого випала ця волосина, уже розкладався. Маємо типові процеси, характерні для розпаду. Ця волосина не могла належати вбивці - хіба що він постав із могили.

Ріццолі довго не могла здобутися на слова.

- Скільки часу минає після смерті, перш ніж настають ці зміни? - запитала нарешті вона.

- На жаль, за навколокореневим потемнінням неможливо визначити, як давно настала смерть. Волосину могли вирвати коли завгодно в інтервалі від восьми годин до кількох тижнів після смерті. І навіть волосся із забальзамованих трупів теж могло б мати такий вигляд.

- А якщо вирвана в живій людини волосина полежить якийсь час? Тоді теж відбуватимуться ці процеси?

- Ні. Такий розпад маємо лише, якщо волосина лишається в шкірі мертвої жертви. Її вирвали вже після смерті. - Ерин зустрілася поглядом із ошелешеною Ріццолі. - Ваш невідомий контактував із трупами. Ця волосина пристала до його одягу, а потім до клейкої стрічки, коли він зв'язував щиколотки доктору Їгеру.

- Отже, була ще одна жертва, - тихо сказала Ріццолі.

- Я могла б запропонувати іншу гіпотезу. - Ерин підійшла до іншого столу і взяла маленьку тацю зі шматком скотчу, який лежав догори клейкою стороною. - Цей шматок було знято із зап'ясть доктора Їгера. Я хотіла би дещо показати вам під ультрафіолетом. - Натисніть, будь ласка, он той вимикач.

Ріццолі вимкнула світло. У темряві маленька ультрафіолетова лампочка Ерин моторошно світилася синьо-зеленим. «Краймскоп», який використовував Мік у будинку Їгерів, був набагато потужнішим, але й тут на ділянці клейкої стрічки почали проступати приголомшливі деталі. Скотч, знайдений на місці злочину, може бути справжнім скарбом для слідчого. На клейкій поверхні залишаються фрагменти тканин і волосся, відбитки пальців і навіть клітини шкіри, які містять ДНК злочинця. В ультрафіолетовому світлі Ріццолі побачила декілька порошинок і темних коротких волосин. А на краєчку стрічки було щось схоже на тонесеньку бахрому.

- По всій довжині країв стрічки, знятої із зап'ясть і шиколоток, неперервною лінією ідуть ці волокна, бачите? - заговорила Ерин. - Може навіть здаватися, що це штучна бахрома.

- Але це не так?

- Не так. Якщо ви де-небудь поклали рулон скотчу, до країв чіпляються частки поверхні, на якій він лежить. Волокна. Хай би куди ми пішли, за нами тягнуться сліди місць, у яких ми побували раніше. І за цим убивцею теж.

Ерин клацнула вимикачем, світло вдарило по очах, і Ріццолі закліпала.

- Що ж це за волокна?

- Я покажу вам. - Ерин замінила зразок під мікроскопом. - Дивіться в окуляр, а я поясню, що це таке.

Ріццолі зазирнула в окуляр і побачила темне волокно, закручене у формі літери С.

- Це з країв клейкої стрічки, - сказала Ерин. - Я обдувала її гарячим повітрям, щоб поступово знімати нашарування. Оці темні волокна спостерігаються по всій довжині стрічки. А тепер я покажу вам, які вони в перерізі. - Ерин дістала з теки фотографію. - Отакий вигляд вони мають під електронним сканувальним мікроскопом. Це волокно дельтоподібної форми, бачите? Трикутничок. Йому надають саме такої форми, щоб зменшити забруднюваність. Така дельтоподібна форма характерна для волокон, із яких роблять килими.

- Отже, це штучний матеріал?

- Так.

- А подвійне променезаломлення? - Ріццолі знала, що коли світло проходить крізь синтетичне волокно, воно часто розщеплюється на два промені, немовби проходячи крізь кристал. Це подвійне заломлення променю називається бірефракцією. Кожен тип волокон має власний індекс, який можна виміряти поляризаційним мікроскопом.

- Це сине волокно має індекс бірефракції 0,063, - сказала Ерин.

- Якийсь конкретний матеріал?

- Тип нейлону, який часто використовується для килимів, бо він міцний, еластичний і мало забруднюється. І, зокрема, оця форма волокон та інфрачервона спектрограма відповідають антронному волокну компанії «Дюпон», яке використовується саме для виготовлення килимів.

- І цей килим темно-синій? - запитала Ріццолі. - Більшість людей обирає для дому інші кольори. Схоже, це був килимок для машини.

- Взагалі-то цей відтінок, синій номер 8-0-2, давно став типовим для салонів люксових американських машин, таких як «кадилаки» і «лінкольни».

Ріццолі одразу зрозуміла, до чого веде Ерин.

- «Кадилаками» часто користуються на похоронах, - сказала вона.

- «Лінкольнами» теж.

Вони обидві думали про одне й те саме: робота убивці пов'язана з мерцями.

Ріццолі намагалася пригадати всіх людей, які можуть контактувати з мертвими тілами. Коп і судмедексперт, яких викликають на місце підозрілої смерті. Патологоанатом з асистентом. Бальзамувальник, розпорядник похорону. Візажист, який накладає макіяж, щоб покійний мав пристойний вигляд перед тими, хто любив його і прийшов побачити востаннє. Тіло проходить через конвеєр живих рук. Частки можуть потрапити до всіх і кожного, хто його торкався.

- Зникла жінка, Гейл Їгер... - задумливо сказала Ріццолі, подивившись на Ерин.

- Що?

- У неї мати померла минулого місяця.

Джої Валентайн оживляв мертвих.

Ріццолі й Корсак стояли в яскраво освітленій гримерці бюро ритуальних послуг «Вітні» і дивилися, як Джої копирсається в косметичці «Графтобіан». Усередині були крихітні баночки з хайлайтерами, рум'янами й помадами. Здавалося б, звичайна косметичка з театральним гримом, але ці креми й рум'яна були створені для того, щоб вдихнути життя в землисто-блідну шкіру мерців. Оксамитовий голос Елвіса Преслі в портативному магнітофоні співав «Love Me Tender», а Джої замазував розтини й отвори, які лишилися на руках покійниці від численних катетерів і внутрішньоартеріальних вливань.

- Улюблена музика місіс Обер, - пояснив Джої, продовжуючи працювати.

Інколи він позирав на три фотографії, пришпилені до мольберта, який стояв біля косметичної кушетки. Ріццолі припустила, що це фотографії місіс Обер, хоча та жінка не мала практично нічого спільного із сірим, змарнілим трупом, над яким зараз працював Джої.

- Її син каже, що вона фанатка Елвіса, - вів далі Джої. - Тричі їздила в Грейсленд[10 - Грейсленд - маєток славетного американського співака й актора Елвіса Преслі в Мемфісі, США. Нині музей.] відвідати його музей і могилу. Він спеціально приніс цю касету, щоб я слухав, поки роблю макіяж. Знаєте, я завжди в процесі намагаюся слухати їхні улюблені пісні чи мелодії. Це допомагає налаштуватися. Про людину багато дізнаєшся з самої лише її улюбленої музики.

- А який вигляд повинна мати фанатка Елвіса? - запитав Корсак.

- Ну, розумієте, помада яскравіша, зачіска об'ємніша. Абсолютно не так, як у тих, хто слухає, приміром, Шостаковича.

- А яку музику слухала місіс Гелловел?

- Не пригадую.

- Ви лише місяць тому працювали з її тілом.

- Так, але я не всі деталі запам'ятовую. - Джої закінчив накладати на руки тональну основу й підійшов до голови, киваючи в ритмі **«You Ain't Nothing but a Hound Dog»**. У чорних джинсах і мартенсах він скидався на модного молодого художника. Але за полотном йому правила мертва плоть, а засобами творчості слугували пензлі для макіяжу й баночки.

- Думаю, потрібно пройтися по ній світло-бронзовими рум'янами, - сказав він, діставши баночку, і почав лопаткою змішувати кольори на палітрі з іржостійкої сталі. - Так, для старої фанатки Елвіса - саме те, що треба.

Він втирав рум'яна в щоки покійниці, піднімаючись угору аж до лінії росту волосся, де з-під чорної фарби визирали сиві корені.

- Може, ви пригадуєте, як розмовляли з дочкою місіс Гелловел? - сказала Ріццолі, показавши Джої фотографію Гейл Їгер.

- Запитайте в містера Вітні. Майже всі переговори веде він. Я лише асистент...

- Але ви з місіс Їгер мали обговорювати макіяж її матері. Адже цим саме ви займаєтеся.

Джої уважніше подивився на фотографію Гейл Їгер.

- Так, вона була дуже мила жінка.

- Була? - запитливо подивилася на нього Ріццолі.

- Слухайте, ну я новини дивлюся. Ви ж не думаете, що вона досі жива?

Джої відвернувся і насупився: Корсак ходив по залі, зазираючи в шафи.

- Е-е-е... Детективе! Щось конкретне шукаєте?

- Та ні. Просто дивлюся, що у вас тут, у покійницькій. - Він щось дістав із однієї з шафок. - А оце - плойка?

- Так. Ми нашим клієнтам і голови миємо, і волосся крутимо, і манікюр робимо. Усе, щоб вони мали якомога кращий вигляд.

- Я чув, ви в цьому профі.

- Усі вони задоволені моєю роботою.

- А що, вони самі вам про це кажуть? - зареготав Корсак.

- Я про їхніх родичів. Їхні родичі задоволені.

Корсак відклав плойку.

- Ви працюєте на містера Вітні... Уже сім років?

- Десь так.

- Мабуть, ви пішли до нього, щойно школу закінчили.

- Спочатку я мив автомобілі для процесій і прибирав у цій залі. Відповідав на дзвінки по вечорах, коли просили забрати тіло. Потім містер Вітні дозволив мені допомагати йому з підготовкою тіл. А тепер у нього вже роки беруть своє, і я тут роблю майже все.

- Отже, у вас, мабуть, і ліцензія є?

Джої помовчав.

- Е-е-е, ну, взагалі-то ні. Яюсь руки не доходять подати заявку. Я просто допомагаю містеру Вітні.

- Чому б не подати заявку? Це крок уперед у кар'єрі, хіба ні?

- Моя робота подобається мені такою, як є.

Він знову зосередився на місіс Обер. Її обличчя тепер укривав рожевий рум'янець. Джої взяв маленьку щіточку і став розподіляти коричневу фарбу по сивих волосинах брів. Його пальці рухалися обережно, майже пестливо. Більшість чоловіків такого віку з ентузіазмом кидалися у вир життя, а Джої Валентайн вирішив проводити дні в товаристві мертвих. Він дбайливо збирав тіла по лікарнях і будинках для літніх людей. Привозив до цієї чистої світлої зали. Обмивав і обтирав їх. Застосовував шампуні, креми й пудри, щоб створити ілюзію, що покійники живі.

- Гарно, - прошепотів він, розтушовуючи рум'яна по щоках місіс Обер, - дуже гарно. Ти будеш прекрасна...

- Отже, ви тут працюєте вже сім років? - запитав Корсак.

- Я ж вам щойно сказав.

- І так і не завдали собі клопоту отримати якісь... документи на підтвердження кваліфікації?

- Чому ви знову про це запитуете?

- Річ у тім, що ви не отримали б ліцензію і знаєте про це, правда?

Джої мовчки заляк на місці - він саме мав узяти помаду.

- Старий містер Вітні знає про ваше кримінальне минуле? - запитав Корсак.

Джої нарешті підвів голову.

– Ви ж йому не казали?

– Може, варто було. Зважаючи на те, що ви до смерті налякали ту бідну дівчину.

– Мені було всього вісімнадцять. Я помилився...

– Помілилися? Що, не в те вікно зазирали? Не за тією дівчиною підглядали?

– Ми разом до школи ходили! Ми були знайомі!

– Отже, ви зазираєте у вікно лише до знайомих? А що ще ви робили такого, на чому вас не ловили?

– Кажу вам, це була помилка!

– Ви прокрадаєтеся до чужих будинків? Заходите до спалень? Може, цупите якусь дрібничку – гарненький бюстгальтер чи трусики?

– Господи.

Джої впустив помаду на підлогу і тепер дивився на неї. Вигляд він мав такий, наче його от-от знудить.

– Знаєте, підглядачі не схильні зупинятися на цьому, – безжально вів далі Корсак. – Вони роблять інші погані речі.

Джої підійшов до магнітофона і вимкнув музику. Запала тиша. Він стояв спиною до поліцейських і дивився у вікно на кладовище через дорогу.

– Ви намагаєтеся зламати мені життя, – сказав він.

– Ні, Джої. Ми просто намагаємося говорити відверто.

– Містер Вітні не знає.

– Він не повинен знати.

– Бо що буде?

– Де ви були в неділю ввечері?

– Удома.

– Самі?

– Слухайте, я розумію, про що йдеться, – зітхнув Джої. – Знаю, до чого ви хилите. Але я вам уже сказав, що ледве був знайомий із місіс Їгер. Я просто подбав про її матір. І знаєте – добре подбав. Усі потім казали мені, що вона була як жива.

– Ви не проти, якщо ми заирнемо до вашої машини?

- Навіщо?

- Просто перевіримо її.

- Я проти. Але ж ви все одно це зробите, хіба ні?

- Лише з вашого дозволу. Знаєте, співпраця є двостороннім процесом, - додав Корсак, помовчавши.

Джої не відводив погляду від вікна.

- Сьогодні там похорон, - тихо сказав він. - Бачите, скільки «лімузинів»? Від самого дитинства я любив дивитися на похоронні процесії. Вони такі гарні. Такі поважні. Єдина річ, яку люди все ще чинять правильно. Єдине, що вони не зіпсували. На відміну від весіль, де почалися всякі дурні витівки - стрибки з парашутом і таке інше. Обмін клятвами у прямому ефірі телебачення. На похоронах ми все ще демонструємо повагу до правильних речей...

- Машина, Джої.

Той нарешті підійшов до однієї з шухляд, вийняв ключі й віддав Корсаку.

- Коричнева «хонда».

Ріццолі й Корсак стояли на парковці й дивилися на сіро-коричнєве покриття багажника.

- Чорт! - сказав Корсак, захряснувши багажник. - Я маю ще попрацювати із цим хлопцем.

- Ви абсолютно нічого не маєте на нього.

- Бачили його ноги? Здається, сорок четвертий з половиною розмір. І темно-синій килимок в авто для поховальної процесії.

- Як і в тисячах інших авто. Це ще не означає, що Джої - убивця.

- Але це явно і не старий Вітні.

Леону Вітні, роботодавцю Джої, було шістдесят шість років.

- Слухайте, ми маємо ДНК убивці, - сказав Корсак. - Тепер потрібно лише взяти ДНК у Джої.

- Думаєте, він націдить вам чашечку?

- Якщо хоче втриматися на цій роботі, то дивитиметься мені в очі, як собака, і сам про це благатиме.

Ріццолі подивилася на кладовище через дорогу. Повітря колихалося від спеки. Процесія поважно йшла до виходу. «Коли мертвих поховано, життя триває, – подумала вона. – Хоч би якою була трагедія, життя не стоїть на місці. І я не повинна».

– Я більше не маю часу на все це, – сказала вона.

– Що?

– Я маю працювати над власними справами. І я не думаю, що справа Їгерів має щось спільне з Ворреном Гойтом.

– Три дні тому ви казали інше.

– Я помилилася.

Вона підійшла до своєї машини, відчинила дверцята і опустила вікна. З розпеченого салону вирвалася хвиля гарячого повітря.

– Я щось не те ляпнув?

– Ні.

– Тоді чого ви звалюєте?

Вона прослизнула за кермо. Сидіння здавалося страшенно гарячим навіть крізь одяг.

– Протягом останнього року я намагалася пережити справу Хірурга, – сказала Ріццолі. – Я маю відпустити його і перестати бачити його руку в усьому, що мені трапляється.

– Знаєте, часом інтуїція – найкраще, що ми маємо.

– Ключове слово – «часом». Інтуїція – це не факти. І знаменита інтуїція копа – не істина в останній інстанції. І взагалі, що таке інстинкт? Скільки разів чуйка підставляла нас? – Вона завела двигун. – Чорт забирай, надто часто.

– То це не через мене?

– Ні.

– Точно?

Вона хряснула дверцятами й подивилася на Корсака у відчинене вікно. Він стояв, мружачись від сонця. Очі здавалися вузькими щілинами під буйними кущами брів. На руках дибки стирчало волосся, густе, як шерсть. А його поза – випнуті вперед стегна і згорблені плечі – викликала в неї асоціації з горилю. Ні, вона їхала не через Корсака. Але з кожним поглядом на нього відчувала відразу.

– Я просто більше не можу гаяти на це час, – сказала вона. – Ви ж розумієте.

Знову опинившись на робочому місці, Ріццолі зосередилася на документах – їх накопичилося багато. Перш за все – справа чоловіка з літака. Його особу так і не встановили, а понівечене тіло залишалося в морзі. Надто довго вона не приділяла уваги цій справі. Але навіть розгорнувши папку і продивляючись фотографії аутопсії, Ріццолі й далі думала про Їгерів і чоловіка, в якого на одязі лишилася волосина трупа. Вона перевіряла розклад злетів і посадок у «Логані», але перед очима стояло обличчя Гейл Їгер, яка всміхалася з фотографії на столику біля ліжка. Вона пригадала галерею фотографій на стіні зали для нарад, рік тому, під час розслідування справи Хірурга. Ті жінки теж усміхалися. Вони ще були живими і теплими, життя світилося в очах, коли їхні обличчя потрапили в об'єктив. Думаючи про Гейл Їгер, вона не могла не згадати про покійниць, які відійшли раніше.

Чи Гейл теж серед них?

На поясі завібрував пейджер, і Ріццолі ніби струмом ударило. Попередження про знахідку, якій судилося перевернути її день. Вона взяла телефон.

І за мить уже вибігала з будівлі.

5

Лабрадор-ретривер, доведений мало не до істерики присутністю поліцейських, які стояли поряд, скиглив і рвався з повідка, прив'язаного до дерева. Хазяїн собаки, немолодий чоловік у шортах, сидів неподалік на великому камені, сховавши обличчя в долонях і не звертаючи уваги на благальне скиглення.

– Власника собаки звати Пол Вандерслоот. Мешкає на Рівер-стрит, усього за милю звідси, – сказав патрульний Грегорі Дауд, який уже убезпечив цю ділянку, почепивши на дерева огорожувальну стрічку.

Вони стояли на краєчку муніципального поля для гольфу й дивилися в нетрі парку «Стоні Брук Резервейшн». Це місце на південній околиці Бостона було оточене передмістями. Але всередині «Стоні Брук» розляглося 475 акрів нерівного ландшафту, який складався з лісистих пагорбів і долин, голих скель і болотяних ділянок, оторочених комишами. Узимку до послуг любителів кататися на лижах були десять миль трас на пересіченій місцевості. Улітку люди могли бігати тихими алеями.

Як містер Вандерслоот, поки собака не привів його до того, що лежало за деревами.

– Каже, що бігає тут щовечора із собакою, – сказав офіцер Дауд. – Зазвичай він спочатку піднімається по Іст-Баундері, а потім повертає і біжить уздовж цього боку поля для гольфу. Увесь маршрут – приблизно чотири милі.

Але сьогодні пес вирвався від нього. Вони бігли по Іст-Баундері, аж тут лабрадор кинувся на захід, у хашу, і не повернувся. Вандерслоот побіг його шукати. І мало не перечепився – на шляху лежало це тіло. – Дауд подивився на бігуна, який сидів, зіщулившись на камені. – Зателефонував у «911».

– З мобільного?

– Ні, мем. Він знайшов телефон-автомат у «Томсон-центрі». Я прибув сюди близько другої двадцять. Намагався нічого не торкатися. Лише зайшов у хашу достатньо далеко, щоб переконатися, що там справді тіло. Я пройшов ярдів п'ятдесят – і почув запах. Потім іще п'ятдесят – і побачив його. Повернувся сюди й огоротив місце знахідки стрічкою – з обох кінців Баундері-роуд.

– А коли прибули інші?

– Детективи Сліпер і Кроу – приблизно о третій. Судмедексперт – о третій тридцять. – Він помовчав. – Я не знав, що ви теж будете.

– Мене викликала доктор Айлс. Здається, ми всі припаркувалися на полі для гольфу?

– Так наказав детектив Сліпер. Щоб машин не було видно з алеї Еннекін. Він не хотів привертати увагу.

– Із преси хтось уже був?

– Ні, мем. Я подбав про те, щоб по рації про це не говорити. Пройшовся до телефону-автомата.

– Добре. Якщо нам пощастить, вони взагалі не з'являться.

– Ага, – сказав Дауд. – А це не один із тих шакалів?

Темно-синій «Маркіз»[11 - «Маркіз» – американська марка автомобілів компанії **Mercury**, які випускали до 1986 року.] проїхав полем для гольфу й зупинився перед фургоном медичних експертів. Знайома огрядна постать вивалилася з машини, пригладжуючи ріденьке волосся на лисому черепі.

– Ні, це не репортер, – сказала Ріццолі. – На цього типа я чекала.

Корсак перевальцем підійшов до них.

– Як думаєте, це вона?

Доктор Айлс каже, що ймовірність дуже висока. І якщо це так, справа перемістилася в межі Бостона. – Вона подивилася на Дауда. – З якого боку нам підійти, щоб не знищити можливі сліди?

– Найкраще – зі сходу. Сліпер і Кроу вже зняли місце знахідки на відео. Сліди взуття з іншого боку. Тіло тягнули з алеї Еннекін. Ідіть он туди – за запахом зорієнтуєтеся.

Ріццолі з Корсаком залізли під огорожувальну стрічку й пішли в хашу. Молоді деревця росли густо, як у справжньому лісі. Поліцейські нахилили голови, але колючі гілки все одно дряпали ім обличчя. До штанів чіплялися галузки ожини.

Вони вийшли на алею для пробіжки й побачили огорожувальну стрічку, яка тріпотіла на гілці.

– Чоловік біг отут, коли собака вирвався від нього, – сказала Ріццолі. – Схоже, що це Сліпер лишив тут стрічку.

Вони перейшли алею і знову заглибилися в хашу.

– Господи! Здається, я вже чую запах, – сказав Корсак.

Ще не побачивши тіло, вони почули моторошне дзижчання мух. Сухі гілочки ламалися під ногами з гучними, ніби постріли, звуками. Сліпер і Кроу з перекошеними від огиди обличчями відганяли мух. Доктор Айлс сиділа навпочіпки. Сонце кинуло декілька діамантових полисків на її чорне волосся. Ріццолі підійшла ближче й збагнула, чим вона зайнята.

– Чорт! Краще б я цього не бачив, – простогнав ошелешений Корсак.

– Рівень калію в скловидному тілі дозволяє встановити, скільки часу минуло після смерті, – пояснила Айлс. Її оксамитовий голос промовив ці слова майже збудливо.

«Точно встановити буде важко», – подумала Ріццолі, роздивляючись голе тіло. Айлс поклала його на простирадло, і воно лежало горілиць. Очі відвалювалися від знищених спекою тканин голови. Горло намистом обіймали дископодібні синці. Довге біляве волосся перетворилося на жмут соломи. Роздутий живіт набув жовтаво-зеленого кольору. Від розпаду крові вени стали страхотливо помітними – під шкірою немовби розбігалися чорні ріки. Але всі ці жахливі деталі блякли на тлі процедури, яку виконувала Айлс. Оболонки ока є найчутливішими поверхнями людського тіла. Навіть крихітна піщинка чи вія, потрапляючи під повіку, може завдати величезного болю. Тому Ріццолі з Корсаком не могли спокійно дивитись, як Айлс протикає око мертвої жінки голкою двадцятого розміру і повільно відсмоктує склоподібну рідину у шприц обсягом десять кубічних сантиметрів.

– Просто прекрасно, – сказала Айлс втішеним голосом.

Вона поклала шприц до наповненого льодом боксу, потім звелася на ноги і королівським поглядом роззирнулася навколо.

– Температура печінки всього на два градуси нижча за температуру черевної порожнини. Комахи і звірі не нашкодили тілу. Воно тут недовго пролежало.

– То його просто викинули тут? – запитав Сліпер.

– Забарвлення шкіри вказує на те, що вона померла, лежачи горілиць. Погляньте – спина темніша через накопичення крові. А знайшли її обличчям униз.

- Отже, іі сюди принесли...
- Так. Менше ніж двадцять чотири години тому.
- А судячи з вигляду, вона померла набагато давніше, - зауважив Кроу.
- Так. Тканини тіла обвисли, спостерігається суттєве розбухання, і шкіра вже відшаровується.
- А оце носова кровотеча? - запитав Корсак.
- Кров розкладається, і тіло починає очищувати себе. Через розширення газів із нього витісняються рідини.
- Час смерті? - запитала Ріццолі.

Айлс трохи помовчала, уважно вдивляючись у страхітливо розпухлі рештки жінки, яку вони всі мали за Гейл Їгер. Дзижчання жадібних мух заповнювало тишу. За винятком довгого білявого волосся, цей труп не мав нічого спільного із жінкою з фото, яка самою лише усмішкою могла зваблювати чоловіків. Неприємне нагадування про безрадісну рівність усіх людей - і гарних, і звичайних - перед комахами і бактеріями, що перетворюють їх на плоть, яка розкладається.

- Не можу сказати, - відповіла Айлс. - Поки що не можу.
- Вона померла більше ніж добу тому? - не відступалася Ріццолі.
- Так.
- Її викрали в неділю ввечері. Чи могла вона бути мертвою відтоді?
- Чотири дні? Залежить від температури навколишнього середовища. На тілі немає пошкоджень, спричинених комахами, і це наводить мене на думку, що його донедавна тримали в приміщенні. На нього не впливали зовнішні фактори. Кімната з кондиціонованим повітрям могла б сповільнити розпад.

Ріццолі й Корсак ззиралися, подумавши про одне й те саме: чому невідомий убивця чекав так довго, перш ніж позбувся тіла?

У детектива Сліпера затріскотіла рація, і вони почули голос Дауда:

- Шойно прибув детектив Фрост. І команда судмедекспертів. Готові їх зустріти?
- Зачекайте, - сказав Сліпер.

Він пробув тут недовго, але через спеку вже мав виснажений вигляд. Цей детектив, найстарший у загоні, уже не мав нікому нічого доводити. Йому залишалося не більше ніж п'ять років до пенсії. Він поглянув на Ріццолі.

- Ви над цією справою вже працювали разом із колегами з Ньютона, правильно?

- З понеділка, - кивнула Ріццолі.
- Вестимете справу?
- Добре, - відповіла Ріццолі.
- Гей, ми раніше за неї прибули на місце знахідки, - заперечив Кроу.
- А викрадення відбулося в Ньютоні, - докинув Корсак.
- Але тепер тіло в Бостоні, - відрізав Кроу.
- Господи, навіщо нам сперечатися про це? - зітхнув Сліпер.
- Я веду справу, - сказала Ріццолі. - Вона моя.

Дивилася на Кроу, не відводячи погляду, намагаючись спровокувати його кинути їй виклик. Тут мало спалахнути їхнє звичне суперництво. Кутик губ у Кроу почав зводитися в бридкій зневажливій посмішці.

А потім Сліпер сказав у свою рацію:

- Справу веде детектив Ріццоллі. - Він знову поглянув на неї. - Готові прийняти судмедекспертів?

Вона подивилася на небо. Зараз, о п'ятій по обіді, сонце вже спустилося за верхівки дерев.

- Нехай приходять, поки тут бодай щось видно.

Труп у лісі, а день згасає - це їй не подобалося. Де є дерева - є і тварини, готові розтягнути по хащах рештки тіла й докази. Дощі змивають сперму і кров. Тканини може розвіяти вітром. Немає дверей, які захищали б від перехожих. На місце знахідки тіла легко потрапляють цікаві заброди. Ріццолі розуміла, що експерти-криміналісти мають терміново прочесати ліс. Вони озброїлися металодетекторами, гострими очима та спеціальними мішками, які от-от мали наповнитися страхітливими скарбами.

Видершись із хащі на поле для гольфу, вона обливалася потом і почувалася брудною. Їй уже набридло вбивати на собі комарів. Зупинилася витрусити з волосся дрібні гілочки й відчистити штани від колючок. Підвівши голову, раптом помітила світловолосого чоловіка в костюмі й краватці. Він стояв біля фургона експертів-криміналістів, притиснувши до вуха телефон.

Ріццолі підійшла до патрульного Дауда, який і далі охороняв вхід на місце знахідки.

- Що це за тип у костюмі? - запитала вона.

Дауд глянув на чоловіка.

- Отой? Каже, що з ФБР.

- Що?

- Тицьнув мені під ніс жетон і намагався пройти повз мене. Я сказав, що ми спочатку маємо узгодити з вами. Здається, йому це не надто сподобалося.

- Як сюди занесло фебеерника?

- От і я про це.

Ріццолі кілька секунд дивилася на агента - його присутність не віщувала нічого доброго. Вона вела цю справу і не хотіла жодних зазіхань на свою сферу повноважень, а цей чоловік зі своєю армійською виправкою й діловим костюмом уже мав такий вигляд, ніби весь ліс належить йому. Ріццолі підійшла до нього, але він не звертав уваги, аж поки вона не зупинилася зовсім поруч.

- Вибачте, - сказала Ріццолі, - я так розумію, ви з ФБР?

Він закрив кришку телефону й озирнувся до неї. Ріццолі побачила мужні, чітко окреслені риси обличчя й погляд, який не виказував жодних емоцій.

- Я детектив Джейн Ріццолі, і я веду цю справу, - сказала вона. - Чи не могли б ви показати свій жетон?

Він дістав жетон із кишені піджака. Ріццолі роздивлялася бляху й відчувала на собі погляд, яким цей чоловік оцінював її. Їй стало неприємно від його мовчазного схвалення, від того, як він «довірів їй справу», ніби був головний.

- Агент Гебріел Дін, - сказала вона, віддаючи йому жетон.

- Так, мем.

- Чи можу я запитати, що тут робить ФБР?

- Не знав, що ми по різні боки барикад.

- Я цього не казала.

- Ви чітко даєте зрозуміти, що мене тут не має бути.

- ФБР зазвичай не з'являється на наших місцях злочину. Я лише запитую, чим цей конкретний випадок привернув вашу увагу.

- Ми отримали повідомлення від поліції Ньютона про вбивство в будинку Ігерів.

Відповідь не була вичерпною. Цей чоловік надто багато замовчував, спонукаючи Ріццолі розпитати його. Приховування інформації було способом виявити силу, і Ріццолі зрозуміла, яку гру він веде.

- Можу собі уявити, скільки рутинних повідомлень про злочини вам надходить, - сказала вона.

- Так, багато.

- Ви отримуєте інформацію про всі вбивства?

- Так.

- А оце? Воно чимось особливе?

Він мовчки подивився на неї фірмовим поглядом, у якому годі було щось прочитати.

- Я думаю, жертви пояснили б вам.

Її гнів рвався на поверхню, як шматок деревини, який намагаються втримати під водою.

- Тіло знайшли лише кілька годин тому, - сказала вона. - Вам тепер про вбивства повідомляють у режимі реального часу?

Його губи ворухнулися, складаючись у щось схоже на посмішку.

- Ми намагаємося бути в курсі, детективе, і були б вдячні за інформацію про те, як просувається розслідування. Результати аутопсії. Трасологічна експертиза. Усі заяви свідків...

- Документів буде багато.

- Я розумію.

- І всі вони вам потрібні?

- Так.

- Є якась причина?

- Хіба нас не повинно цікавити вбивство і викрадення? Ми хочемо бути в курсі цієї справи.

Він здавався сильним і поважним, але це не зупинило Ріццолі: кидаючи йому виклик, вона підійшла ближче.

- І коли ви розпочнете командувати?

- Розслідування ведете ви. Я тут лише для того, щоб допомагати.

- Навіть якщо я не бачу потреби в цьому?

Він подивився на двох працівників моргу, які вийшли з лісу і завантажували у фургон носі з рештками тіла.

- Яка різниця, хто веде справу, якщо ми піймаємо вбивцю? - тихо запитав він.

Вони дивилися, як фургон везе нещасне тіло на нові знущання, під безжальне світло зали для розтинів. Гебріел Дін своєю відповіддю разюче ясно нагадав

їй, як мало значення мають питання субординації. Гейл Їгер було однаково, хто піймає убивцю. Вона просила лише правосуддя, хай би хто став його посередником. Правосуддя – ото й усе, що Ріццолі їй завинила.

Але вона відчувала і гнів, коли результати її важкої роботи привласнювалися колегами. Багато разів бачила, як чоловіки виходили вперед і зверхньо вимагали віддати їм справи, які вона розбудувала з нуля. Зараз вона такого дозволити не могла.

– Я вдячна за пропозицію допомогти, – сказала зрештою, – але гадаю, що зараз у нас усе під контролем. Якщо ви будете нам потрібні, я повідомлю.

Розвернулася й відійшла від нього.

– Здається, ви не розумієте ситуацію, – сказав Дін. – Ми тепер в одній команді.

– Не пригадую, щоб зверталася до ФБР по допомогу.

– Усе узгоджено з вашим шефом, лейтенантом Маркеттом. Хочете переконатися? – запитав він, простягаючи їй свій телефон.

– Я маю власний телефон, дякую.

– Тоді прошу зателефонувати йому, щоб ми не гаяли час на боротьбу за територію.

Вона була ошелешена тим, як легко він увійшов у гру. І тим, як точно вона його оцінила. Цей чоловік був не з тих, хто спокійно стоятиме за лаштунками.

Вона вийняла телефон і стала тиснути на кнопки. Але ще до того, як Маркетт відповів, Ріццолі почула, як її кличе Дауд.

– Детектив Сліпер, – сказав Дауд, давши їй рацію.

– Ріццолі, – кинула вона, натиснувши кнопку.

Крізь потріскування долинув голос Сліпера:

– Варто було б вам повернутися сюди.

– Що там у вас?

– Е-е-е... Краще б ви самі подивилися. Ми приблизно за п'ятдесят ярдів на північ від місця, де знайшли друге тіло.

«Друге тіло?»

Ріццолі тицьнула рацію Дауду й кинулася до лісу. Вона так поспішала, що не одразу помітила Гебрієла Діна, який ішов за нею. Лише почувши, як тріснула гілочка, вона озирнулася й побачила, що він зовсім поряд. Обличчя в нього було похмуре і відсторонене. Ріццолі почувалася надто знервованою, щоб сперечатися з ним, тому просто пішла далі.

Вона побачила чоловіків, які понуро стояли під деревами, наче плакальники на похоронах, але німі. Сліпер озирнувся на неї, і вони зустрілися поглядом.

– Вони щойно закінчили перший обхід із металодетекторами, – сказав він. – Експерт саме прямував назад до поля для гольфу, коли спрацював сигнал.

Ріццолі увійшла в коло й сіла навпочіпки, щоб роздивитися, що вони знайшли.

Череп лежав окремо від тіла, яке всохло майже до самого скелета. Золота коронка зблиснула в забитому брудом роті, мов зуб пірата. Ріццолі не побачила ані одягу, ані його решток – лише голі кістки, на яких ще де-не-де лишилися шматки гнилої плоті. Пасма каштанового волосся поприлипали до листя – схоже, тіло було жіночим.

Ріццолі підвелася, уважно дивлячись під ноги. Комарі обліпили її обличчя й пили кров, але вона не зважала на біль і бачила лише опале листя й густий підлісок. Пасторальний краєвид, на який вона зараз дивилася із жахом.

«Скільки ще мертвих жінок лежить у цих хащах?»

– Це його звалище.

Вона озирнулася й подивилася на Гебріела Діна. Це він сказав. Він сидів навпочіпки за кілька футів від неї та просіював листя руками, одягненими в рукавиці. Ріццолі навіть не бачила, коли він устиг їх натягнути. І от він підвівся, зустрівшись із нею поглядом.

– Ваш убивця уже користувався цим місцем, – сказав Дін. – І, можливо, скористається знову.

– Якщо ми його не сполохнемо.

– У цьому й складність. Тримати все в секреті. Якщо ви не сполохаєте його, є шанси, що він повернеться. Не для того, щоб викинути тут наступне тіло, а просто щоб побути. Знову відчуття збудження.

– Ви з відділу аналізу поведінки, правда?

Не відповідаючи на її запитання, він озирнувся й подивився на фахівців, які вишикувалися в хаші.

– Якщо вдасться приховати це від преси, у нас, можливо, є шанс. Однак ми мусимо подбати про це зараз.

«Ми». За допомогою самого лише цього слова він став її союзником – без її прохань і згоди. І от він стояв тут і роздавав накази. А найбільше дратувало те, що всі інші слухали їхню розмову й розуміли, що її авторитет піддається сумніву.

Лише Корсак зі своєю звичною безпардонністю насмілювався втрутитися.

- Даруйте, детективе Ріццолі, - сказав він. - Що це за чоловік?

- Агент ФБР, - відповіла вона, не відводячи погляду від Діна.

- А чи міг би мені хтось пояснити, коли ця справа встигла потрапити під федеральну юрисдикцію?

- Не встигла, - сказала Ріццолі. - І агент Дін уже збирається йти. Хто його проведе?

Вони з Діном дивилися в очі одне одному. Потім він віддав їй честь, мовчки визнаючи, що програв цей раунд.

- Я сам зможу знайти дорогу.

І з цими словами він розвернувся й пішов назад до поля для гольфу.

- Що вони собі думають, ці фебеерівці? - уголос міркував Корсак. - Вічно мають себе за королів. Навіщо Бюро сюди поткнулося?

- Якби ж я знала, - відповіла Ріццолі, вдивляючись у хашу, до якої зайшов Гебрієл Дін, і проводжаючи поглядом його сіру постать, ледь видиму в сутінках.

Лейтенант Маркетт прибув за півгодини.

Зазвичай Ріццолі анітрохи не подобалася присутність старших за званням. Вона не любила, коли вищий за рангом офіцер стояв над душею під час роботи. Однак Маркетт не втручався. Він просто зупинився посеред дерев, мовчки оцінюючи ситуацію.

- Лейтенанте, - покликала його Ріццолі.

- Ріццолі, - коротко кивнув він їй.

- Що тут знадобилося федералам? Вони прислали агента й вимагають повного доступу до перебігу розслідування.

- Так, запит пройшов через комісаріат.

Отже, все було узгоджено вище...

Ріццолі дивилась, як команда експертів спаковує свої інструменти й повертається до фургона. Усе це відбувалося на території Бостона, однак тут, у темному закутку парку, вона почувалася самотньо, ніби в справжній лісовій хаші. Вітер жбурляв листя і розносив запах гнилизни. Між деревами Ріццолі бачила вогник: Баррі Фрост присвічував собі ліхтариком, знімаючи з дерев стрічку, прибираючи всі сліди того, що тут побувала поліція. Починаючи з сьогоднішнього вечора, вони мали організувати засідки. Жага відчутти запах плоті, що розкладається, могла привести убивцю назад у цей безлюдний парк, до тихої хаші.

- Отже, я не маю вибору? - запитала вона. - Мені доведеться співпрацювати з агентом Діном?

- Я запевнив комісаріат у тому, що ми готові співпрацювати.

- Чому Бюро зацікавилася цією справою?

- А в Діна ви не запитували?

- Це однаково, що з отим деревом говорити. Жодної відповіді. Я від цього не в захваті. Ми повинні все йому розповідати, а він ні чорта нам не зобов'язаний казати.

- Може, у вас просто неправильний підхід до нього.

Черговий закид - наче змащена отрутою стріла, яка встромила в її тіло. Вона зрозуміла невисловлене вголос: «Ти б на себе подивилася, Ріццолі! Ти всіх чоловіків доводиш до казу».

- А ви зустрічалися особисто з агентом Діном? - запитала вона.

- Ні.

- Пощастило вам, - саркастично розсміялася вона.

- Слухайте, я спробую щось розвідати. А ви просто постарайтесь працювати з ним, гаразд?

- А я хіба не працювала?

- Судячи з телефонної розмови, ні. Я чув, що ви його вигнали з місця знахідки. Хіба це співпраця?

- Він поставив під сумнів мій авторитет. Я мала дещо прояснити одразу ж. Справу веду я. Так чи ні?

- Так, - помовчавши, визнав він.

- Я сподіваюся, що агент Дін також це зрозуміє.

- Я про це подбаю.

Маркетт обернувся і подивився на хашу.

- Отже, маємо два тіла. Обидва жіночі?

- Судячи з пасом волосся й розміру скелетних кісток, друге тіло жіноче. М'яких тканин майже не залишилося. Тіло постраждало від птахів і тварин, але явної причини смерті не видно.

- Ви впевнені, що в тій хаші більше немає трупів?

- Собаки нічого не знайшли.

- Дякувати Богу, - зітхнув Маркетт.

У Ріццолі завібував пейджер. Вона впізнала номер на дисплеї. Відділ медичної експертизи.

- Точнісінько як минулого літа, - тихо промовив Маркетт, не відводячи погляду від хачі. - Якраз о цій порі почав убивати Хірург.

- Спека, - сказала Ріццолі, дістаючи мобільний. - Вона пробуджує чудовиськ.

6

«На моїй долоні лежить свобода.

Вона має форму крихтнього білого п'ятикутника. На одному боці витиснено **MSD 97**. Чотири міліграми декадрону. П'ятикутник - гарнесенька форма для таблетки. Вона особлива, не те що ці нудні диски чи торпедоподібні капсули. Такий задум свідчить про сплеск уяви, іскру фантазії. Мабуть, маркетологи з "Мерк і Ко" сиділи за круглим столом у залі для нарад і запитували одне одного: "Як забезпечити миттєву впізнаваність нашої таблетки?" І в результаті вони зупинилися на цьому дизайні. П'ятикутник лежить на моїй долоні, наче крихтний діамант. Я беріг цю таблетку. Ховав у дірочці в матраці, чекаючи вдалого моменту, щоб випробувати її чарівну силу.

Я чекав знаку.

Тепер сиджу, скорчившись на ліжку у своїй камері, з книжкою на колінах. Камера бачить лише сумлінного читача. Обкладинка повного зібрання творів Вільяма Шекспіра надійно захищає від неї мою руку і те, що я тримаю.

Внизу, на дні ями у спільній залі, волає телевізійна реклама. По столу для пінг-понгу, постукуючи, вистрибує м'ячик. Ще один захопливий вечір у в'язничному блоці В. За годину пристрій внутрішнього зв'язку скаже, що час відходити до сну. Від металевих сходинок відлунюватимуть кроки - люди полізуть наверх до своїх камер. Тут командує переговорний пристрій, і кожен пацюк, підкоряючись йому, слухняно зайде до своєї клітки. У наглядацькій вишці на комп'ютері введено команду, і всі двері камер одночасно замкнуться пацюків на ніч.

Я горблюся, схилившись над книжкою, ніби літери надто дрібні, й страшенно уважно вдивляюся в текст "Дванадцятої ночі": "Дія третя, сцена третя. Вулиця. Входять Себастьян і Антоніо..."

Тут нема на що дивитися, друзі мої. Просто сидить собі чоловік на своєму ліжку і читає. І, раптом закашлявшись, рефлекторно підносить руку до горла. Камера не бачить крихтньої пігулочки в моїй руці. Не бачить, як мій язик втягує її до рота, наче гірку облатку. Я проковтую декадрон насухо, не запиваючи. Він такий маленький, що легко проходить горлом.

Ще до того, як він почне розкладатися в шлунку, я уявляю собі його силу, яка вирує в кровотоці. Декадрон – ринкова назва дексаметазону. Це глюкокортикостероїд, який чинить сильну дію на всі органи людського тіла. Такі стероїди, як декадрон, впливають на все, від рівня цукру в крові до затримки рідини й синтезу ДНК. Без них тіло розпадається. Вони допомагають підтримувати кров'яний тиск і боротися зі стресом від інфекцій і травм. Впливають на ріст кісток і здатність мати дітей, на імунітет і збільшення м'язової маси.

А ще вони змінюють склад крові.

Коли нарешті двері кліток замкнено й гасне світло, я лежу й рахую свій пульс. Уявляю кров'яні тільця, які струменять по венах і артеріях.

Я багато разів дивився на еритроцити й лейкоцити в мікроскоп. Знаю форму і функцію кожного з них. З одного погляду в мікроскоп я можу сказати, чи нормальні у вас показники. Можу подивитися на поле під мікроскопом і одразу визначити відсоток різних видів лейкоцитів (білих клітин крові, які захищають нас від інфекцій). Це називається лейкоцитарною формулою, і я за часів роботи в лабораторії безліч разів визначав її для різних пацієнтів.

Думаю про власні лейкоцити, які циркулюють моїми венами. Буквально в цей момент кількість окремих їх видів змінюється. Таблетка декадрону, яку я проковтнув дві години тому, уже встигла розсмоктатися в шлунку, і гормон нуртує в організмі, проявляючи свої чари. Кров, узята на аналіз із моєї вени, різко відрізнятиметься від норми величезною кількістю білих кров'яних клітин із сегментованими ядрами гранулоцитів. Це нейтрофіли, які автоматично линути навалом, щойно з'являється сигнал про сильне інфекційне ураження.

Студентів-медиків навчають, що коли чути стукіт копит, думати потрібно про коней, а не про зебр. І лікар, який побачить результати мого аналізу крові, явно думатиме про коней. Він дійде абсолютно логічного висновку. Йому і на думку не спаде, що цього разу повз нього насправді мчить зебра».

Ріццолі перевдягнулася в спеціальній кімнаті біля зали для аутопсії, натягнувши халат, бахіли, рукавички й шапочку. Вона не мала часу сходити в душ, відколи моталася по хазі «Стоні Брук». У цьому надміру прохолодному приміщенні піт застигав на шкірі. І поїсти вона теж не встигла, тому в голові паморочилося від голоду. Вперше протягом своєї кар'єри вона подумала, чи не скористатися ментоловим бальзамом «Вікс», щоб перебити запахи прозекторію. Але встояла. Вона завжди обходилася власними силами, а використання бальзаму вважала ознакою слабкості. Коп із відділу вбивств має бути здатний упоратися з усіма аспектами своєї роботи, навіть найнеприємнішими. І вона вперто вдихала запахи аутопсії такими, якими вони були, поки її колеги ховалися за ментоловою завісою.

Ріццолі востаннє глибоко втягнула чисте повітря і штовхнула двері до наступного приміщення.

Вона знала, що на неї чекатимуть доктор Айлс і Корсак, але не очікувала, що Гебріел Дін також прийде. Він стояв по той бік столу для розтинів. Його сорочку й краватку прикривав білий халат. Обличчя Корсака явно свідчило про втому, він стояв, понуривши плечі, але агент Дін з вигляду не був ані виснаженим, ані пригніченим. Його свіже гарне обличчя псували хіба сутінкові тіні на підборідді. Він упевнено дивився на неї як людина, яка має повне право тут бути.

Під яскравим світлом ламп тіло здавалося ще моторошнішим, аніж кілька годин тому. З носа і рота й далі текла кров, лишаючи смуги на обличчі. Живіт роздуло так, ніби жінка була на останньому місяці вагітності. Під шкірою напнулися наповнені рідиною пухирці, а з деяких ділянок тулуба шкіра взагалі відшаровувалася. Під грудьми вона збрижилася, наче зім'ятий пергамент.

- Ви вже взяли відбитки, - зауважила Ріццолі, помітивши змащені чорнилом кінчики пальців.

- Щойно перед тим, як ви зайшли, - відповіла доктор Айлс, не відводячи погляду від візка з інструментами, який Йошима підкотив до столу. Айлс більше цікавилася мертвими, аніж живими, і, як завжди, не зважала, на емоційну напругу в залі.

- Щось удалося дізнатися, перш ніж ви змастили руки чорнилом?

- Ми здійснили зовнішній огляд, - сказав агент Дін. - Обрізали нігті. Обклеїли руки клейкою стрічкою і зняли її - можливо, знайдемо волокна.

- А коли ви сюди прибули, агенте Дін?

- Коли я приїхав, він був уже тут, - сказав Корсак. - Здається, у когось вигідніше місце в харчовому ланцюгу.

Якщо Корсак хотів підігріти її роздратування, йому це вдалося. Під нігтями в жертви можуть лишитися часточки шкіри нападника. У стиснутих кулаках інколи можна знайти нитки чи волосини. Огляд рук жертви - дуже важливий етап аутопсії. І вона його пропустила.

А Дін був присутній.

- Ми вже встановили особу, - сказала Айлс. - Знімки зубів Гейл Їгер он там, на негатоскопі.

Ріццолі підійшла до негатоскопа й подивилася на плівки. Зуби світилися, як маленькі моторошні надгробки на тлі чорної плівки.

- Стоматолог місіс Їгер торік ставив їй золоту коронку. Ось тут, номер двадцять. І пломби зі срібної амальгами - номери три, чотирнадцять і двадцять дев'ять.

- І це збігається із зубами трупа?

Доктор Айлс кивнула.

- Я не маю сумніву, що це тіло Гейл Ігер.

Ріццолі знову обернулася до тіла на столі й зосередилася на низці набряків навколо шиї.

- Рентген шийного відділу робили?

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24862953&lfm=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Від англ. **Jet** – реактивний літак. (Тут і далі прим. пер.)

2

«Міні Краймскоп **400**» – ультрафіолетова лампа для огляду місця злочину.

3

Вільям Блай – британський мореплавець, учасник останнього плавання Джеймса Кука і битви під командуванням адмірала Нельсона. Був губернатором однієї з британських колоній на території Австралії. Найвідомішим епізодом його кар'єри стало плавання на Таїті: на кораблі «Баунті», капітаном якого він був, збунтувалася команда. Історія цього плавання і бунту стала темою кількох художніх екранізацій.

4

Coup de gr?ce (фр.) – смертельний удар.

5

Карл Лангер – австрійський анатом, який систематизував лінії розтягнення шкіри на людському тілі.

6

Серейторне лезо – зазубрене лезо із особливим типом заточування.

7

Тазер – електрошокова зброя нелетальної дії. Його використовує, зокрема, американська поліція. Вважається, що тазер, порівняно з іншими електрошокерами, завдає меншої шкоди здоров'ю людини, до якої його застосовано.

8

Трасологія – криміналістичне вчення про сліди злочину.

9

Анаген - фаза росту в циклі розвитку волосини.

10

Грейсленд - маєток славетного американського співака й актора Елвіса Преслі в Мемфісі, США. Нині музей.

11

«Маркіз» - американська марка автомобілів компанії **Mercury**, які випускали до **1986** року.